

VRIJESCHOOL VOOR DE BOLLENSTREEK

DE TOERMALIJN

Worden wie je bent, kun je leren.

**Met deze
schoolgids leer je
ons beter kennen.**

2026/2027

Voorwoord

Wat fijn dat u begonnen bent met het lezen van onze schoolgids. Hartelijk welkom. Wij zijn De Toermalijn en verzorgen vrijeschool basisonderwijs, een peutergroep en naschoolse opvang voor kinderen in de Bollenstreek en daarbuiten. Onze school staat in Hillegom, direct herkenbaar aan het prachtige groene schoolplein. Wat wij willen bereiken is 'zin in leren'.

In deze schoolgids vertellen wij u hoe wij dit aanpakken. Verder kunt u lezen over allerlei organisatorische zaken, hoe wij leerlingen ondersteunen in hun ontwikkeling en welke rol ouders daarbij spelen.¹

Zin in leren

Wat bedoelen wij met 'zin in leren'? Natuurlijk willen wij graag, dat uw kind zin heeft om naar school te gaan. Maar welke school zal dat niet willen? Wij denken ook, dat ieder kind uniek is. Maar ook dat kan op het uithangbord van iedere school staan. Wie zijn wij? Wij zien dat kinderen allerlei ervaringen en interesses meenemen naar school. Van jongs af aan zitten kinderen niet stil, maar doen ze mee, thuis, op school en daarbuiten aan allerlei activiteiten. Wij zien het deelnemen van kinderen als dé manier om zin te geven (en zin te krijgen) aan en in leren en ontwikkelen. Leren op De Toermalijn is meedoen aan allerlei levensechte activiteiten. In het spelen en het leren geven wij de kinderen graag de ruimte om hun leefwereld op hun eigen manier vorm te geven, overeenkomstig hun inzichten en interesses. Voor hun persoonlijke ontwikkeling zijn muziek, beweging, dans, kunst, techniek net zo belangrijk als wetenschap, rekenen en taal. In de spel- en leeractiviteit ontwikkelt het kind ook een beeld van zichzelf: Wie ben ik? Waar ben ik goed in? Wat vinden anderen van mij? Wat voel ik? Wat wil ik? Het kind wordt zo de schrijver van zijn eigen unieke verhaal terwijl het speelt en leert. Daarom staat er op ons uithangbord: De Toermalijn, worden wie je bent kun je leren.

Wij zijn een vrijeschool. Wij baseren ons onderwijs op het antroposofische gedachtengoed van Rudolf Steiner dat kinderen zich niet smal, maar breed mogen ontwikkelen. Kinderen worden in denken, willen en voelen aangesproken. Dit vormt het fundament onder ons onderwijs. De brede ontwikkeling die wij nastreven is wereldgericht. Dit is een term van Gert Biesta. Het staat ervoor dat we de kinderen, als het ware, verleiden om iemand te zijn. Dat ben je namelijk niet vanzelf, maar dat word je. Daarom is het onderwijs ten diepste een pedagogisch proces, waarbij we kinderen onderbreken. We leren ze volwassen in de wereld te staan. Iemand die volwassen in de wereld staat, houdt rekening met de eigen wensen en verlangens, maar ook met die van de ander, of het andere, bijvoorbeeld de wereld.

We heten u van harte welkom op onze school en streven weer naar een fijn en sfeervol schooljaar en een plezierige samenwerking!

Mede namens het voltallige team van vrijeschool De Toermalijn,

Esther van der Werf - Mooten
Interim-directeur

¹ In deze schoolgids spreken wij over ouders, maar bedoelen daarmee ouders en/of verzorgers.

Inhoudsopgave

1 Onze School	6
1.1 De Toermalijn	6
1.2 Geschiedenis van de school	6
1.3 Stichting Vrijescholen Ithaka	6
1.4 Richting	6
1.5 Regio, wijk en locatie	7
1.6 Klassen	7
1.7 Integraal Kind Centrum	7
1.8 Directie en team	7
1.9 Ouders	8
1.10 Leerlingenraad	8
1.11 Schooltijden	8
1.12 Melding ziekte of afwezigheid	9
2 Waar staat de school voor?	10
2.1 Onze missie	10
2.2 Onze visie	10
2.3 Onze kernwaarden	10
2.4 Onze meerwaarde	10
2.5 Algemene identiteit van de vrijeschool	11
2.6 Uitgangspunten vrijeschoolonderwijs	11
2.6.1 'hoofd, hart en handen'	11
2.6.2 Enthousiasme	11
2.6.3 Ontwikkelingsfasen	12
2.6.4 Sociale gemeenschap, de klas	12
2.6.5 Ritme in de dag, de week en het jaar	12
2.6.6 Levensbeschouwing	13
2.6.7 De betekenis van 'vrij' in vrijeschool	13
2.7 Klimaat en veiligheid op school	14
2.7.1 Acceptatie en waardering als basis	14
2.7.2 Voorbeeldrol leerkracht en zelfreflectie	14
2.7.3 Pluriforme minisamenleving	14
2.7.4 Veiligheid op school	15
2.7.5 Oudercontacten	18
2.8 Doelen	19
2.8.1 Kerndoelen en referentieniveaus	19
2.8.2 Persoonlijke vaardigheden	19
2.8.3 Sociale en communicatieve vaardigheden	19
2.8.4 Creativiteit	20
2.8.5 Eerbied, respect en duurzaamheid	20

3 De organisatie van het onderwijs	21
3.1 Het bestuur	21
3.2 De dagelijkse leiding	21
3.3 Het team	21
3.4 Klassen	22
3.4.1 De kleuters	22
3.4.1.1 Ritme	23
3.4.1.2 Onderwijsaanbod kleuters	23
3.4.2 De onderbouw (klas 1 t/m 6)	24
3.4.2.1 Ritme in het aanbod van leerstof en vakken	24
3.4.2.2 Aanbod van leerstof	24
3.4.3 Jaarritme	29
3.4.4 Overige activiteiten die het klassenverband overstijgen	30
4 De kinderen	31
4.1 Planmatige afstemming	31
4.2 We volgen de ontwikkeling	32
4.2.1 Kwaliteitszorg als rode draad	32
4.2.2 De ontwikkeling van het kind en van de klas	32
4.2.3 Leerlingvolgsysteem	33
4.2.4 Ondersteuningsaanbod	34
4.2.5 Zelfreflectie kind	37
4.3 Begeleidingsstructuur van de Toermalijn	38
4.3.1 Intern Begeleider	38
4.4 Ondersteunende instanties buiten de school	38
4.4.1 Samenwerkingsverband PO Duin- en Bollenstreek	38
4.4.2 Overige ondersteunende instanties	39
4.5 Afsluiting en overgang	41
4.5.1 Overgang van kleuterfase naar onderbouw	41
4.5.2 Naar de volgende klas	41
4.5.3 Overgang van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs	41
4.5.3.1 Totstandkoming advies voortgezet onderwijs	42
4.5.3.2 Door naar de bovenbouw	42
4.5.3.3 Overzicht uitstroom 2026 naar het voortgezet onderwijs	43
4.6 Aanmelding	43
4.6.1 Informatieochtend	43
4.6.2 Aannamebeleid algemeen	43
4.6.3 Plaatsing nieuwe kleuters	43
4.6.4 Toelatingsprocedure voor kinderen met een beperking	44
4.6.5 Zijinstromers	44
4.6.6 Wachtlijst	44
4.7 Veiligheid, schorsing en verwijdering	44
4.8 Privacybeleid	45
4.8.1 Voorwaarden publicatie beeldmateriaal en leerlingenwerk	45
4.8.2 Privacy en beleving deelname schoolactiviteiten	45

5 De leerkrachten	46
5.1 Kwalificatie van ons team	46
5.1.1 Inzet stagiaires	47
5.1.2 Verklaring omtrent gedrag vrijwilligers	47
5.1.3 Vervanging	47
6 De ouders	48
6.1 Communicatie en informatievoorziening	48
6.2 Klassen- en kindbespreking	49
6.3 Medezeggenschap	50
6.4 Klassenouders	50
6.5 Regeling vrijwillige ouderbijdrage	51
6.6 Wat kunt u doen als u klachten heeft?	52
6.7 Landelijke klachtencommissie	52
6.8 Sponsoring	52
7 Resultaten van het onderwijs	53
7.1 Betere resultaten door goed afstemming	53
7.2 Worden wie je bent	53
7.3 Eindopbrengsten als indicator voor kwaliteit	54
7.3.1 Resultaten zichtbaar maken	54
7.3.2 Voorwaarden voor kwaliteit	54
7.3.3 Resultaat doorstroomtoets	54
7.3.4 Continuïteit in resultaten als opgave	54
8 Ontwikkeling van het onderwijs in de school	55
8.1 Schoolplan als beleidsinstrument	55
8.1.1 Cyclisch werken aan kwaliteit	55
8.1.2 Schoolplan als instrument voor zelfreflectie en zelfsturing	55
8.2 Inspectie van het Onderwijs	56
9 Uw mening	57
10 Adressen op een rij	58
10.1 Adressen bestuur, MR etc.	58
10.1.1 Adressen van Vrijescholen in de regio	60

1 Onze School

1.1 De Toermalijn

“Toermalijn, de edelsteen,
Kleurrijk zoals geen één ...”

Dit zijn twee regels uit ons schoollied. Een toermalijn is inderdaad een prachtige kleurrijke edelsteen. De verschillende kleuren staan symbool voor alle kinderen in hun uniciteit en de steen staat voor het verbonden zijn van alle individuen die samen De Toermalijn vormen.

1.2 Geschiedenis van de school

In het voorjaar van 1990 nam een groep ouders het initiatief om een vrijeschool op te richten voor de Bollenstreek. Een aantal van hen pendelde toen nog heen en weer naar de Rudolf Steinerschool in Haarlem. Andere ouders wilden hun kinderen aanmelden bij een vrijeschool, maar de afstand naar Haarlem was een brug te ver. Dit verklaart de behoefte aan een school in Hillegom. In augustus 1991 werd er een ongesubsidieerde combinatie peuter- en kleutergroep gerealiseerd. Het jaar erop kon de school rekenen op overheidsfinanciering. Bij de vormgeving van de school (en speelplaats) en de ondersteuning van het onderwijs spelen de ouders tot op vandaag een zeer belangrijke rol. Ouders en team, ieder vanuit hun eigen verantwoordelijkheid, werken nauw samen bij de ontwikkeling van de school. Na wat omzwervingen hebben de school, de peutergroep en de naschoolse opvang hun plek gevonden aan de Abellalaan in Hillegom.

1.3 Stichting Vrijescholen Ithaka

De Toermalijn vormt onderdeel van de Stichting Vrijescholen Ithaka. De stichting zet zich in om het vrijeschoolonderwijs in de regio Noord- en Zuid-Holland te stimuleren, te promoten en verder te ontwikkelen. Kijk op www.vsithaka.nl voor meer informatie.

1.4 Richting

Onze school staat open voor iedereen, om het even de religieuze, etnische, of sociaal-culturele achtergrond. Een belangrijke inspiratiebron voor ons onderwijspedagogisch handelen is de antroposofie van Rudolf Steiner. Onderdeel van dit gedachtengoed is de vrijheid om moderne inzichten over goed onderwijs in praktijk te brengen. Uiteraard richt ons onderwijs zich op goed leren lezen, schrijven, rekenen en burgerschap (de basisvaardigheden), maar dat is het niet alleen. Door de rol die wij toekennen aan de belevingswereld van het kind in het leerproces – ‘zin in leren’ – spreken wij ‘hoofd, hart en handen’ aan en stimuleren een brede persoonlijke ontwikkeling.

1.5 Regio, wijk en locatie

Wij zijn een middelgrote school in een rustige wijk in Hillegom gelegen aan de Abellalaan 74. Onze school vervult een regio-functie. Veel kinderen wonen in de gemeente Hillegom maar ongeveer 1/3 deel van de kinderen komt uit omringende plaatsen. Naast de school staat ons gymnastieklokaal. De Toermalijn heeft een prachtig groen schoolplein. Het is door ouders ontworpen en ingericht. Er zijn regelmatig tuinochtenden, waarin we met ouders en kinderen het schoolplein onderhouden. De kinderen kunnen in de schoolpauzes heerlijk klimmen, klauteren, verstoppertje spelen en in de nazomer en herfst zelfs vruchten zoeken. Wij genieten enorm van ons plein!

1.6 Klassen

In schooljaar 2026-2027 heeft De Toermalijn acht klassen: drie kleuterklassen en de klassen 1, 2, 3, 5 en 6. Er is dit schooljaar geen klas 4. Naar verwachting telt de school op 1 oktober 2026 168 leerlingen. De school heeft de ambitie om op termijn weer te groeien naar ongeveer 220 leerlingen. Door het ontbreken van een klas 4 en het daardoor gedurende meerdere jaren ontbreken van één cohort, zal deze groei geleidelijk plaatsvinden. De school blijft een enkelvoudige school en wil het kleinschalige karakter behouden.

De kleutertijd en de kindertijd die daarna volgt beschouwen wij als unieke periodes. Wij spreken daarom niet van groep 1 t/m 8 maar van kleuters, en daarna van klas 1 t/m 6. In 2026-2027 is er geen klas 4. Er zijn op dit moment geen cohorten met een wachtlijst. Er is wel belangstelling voor de kleuterinstroom. Voor zij-instroom is er in 2026-2027 ruimte in klas 1 en klas 3.

1.7 Integraal Kind Centrum

Wij hebben sinds zomer 2022 een eigen peutergroep en naschoolse opvang, genaamd Stichting Kinderopvang Ithaka, locatie De Toermalijn. Onze kinderopvang is, net als de school, gestoeld op de Antroposofie en staat onder leiding van de directeur. Bij de peutergroepen kunnen peuters van 2 tot 4 jaar terecht voor halfdaagse opvang in de peutergroepen, van maandag t/m vrijdag. De meeste peuters komen twee of drie dagen. Ook de naschoolse opvang vindt plaats binnen de school, op maandag, dinsdag en donderdag. De pedagogisch medewerkers van de peutergroep en de buitenschoolse opvang, sluiten waar mogelijk aan bij het programma van de school. Zeker de jaarfeesten lenen zich voor een afgestemd aanbod. Stichting kinderopvang Ithaka, locatie De Toermalijn, werkt voor de planning/plaatsing van de kinderen met Debicare Nederland.

1.8 Directie en team

Op De Toermalijn werken leerkrachten en medewerkers in verschillende ondersteunende en specialistische functies. Daar waar mogelijk worden zij ondersteund door (onderwijs)assistenten en stagiaires. Voor gymnastiek is er een gymleraar en voor euritmie een gekwalificeerde leerkracht en een pianist. Daarnaast is er niet-onderwijzend personeel in de vorm van een administratief medewerker, een conciërge, een leidinggevende van de opvang, een intern begeleider, een kwaliteitsadviseur en een directeur.

1.9 Ouders

De school prijst zich gelukkig met de grote inzet van ouders, die ons als vrijwilligers ondersteunen, maar ook zelfstandig activiteiten organiseren en uitvoeren. Er zijn ouderwerkgroepen voor o.a. jaarfeesten, seizoenstafel, communicatie, schoolplein en nieuwbouw. Elke klas heeft klassenouders, die de leerkracht ondersteunen. Klassenouders hebben contact met de andere ouders van de klas en hebben met regelmaat een coördinerende taak. Ook zitten er ouders in de MR en OR, om formeel te adviseren, te controleren en in te stemmen met beleidszaken. Alle ouders helpen enkele keren per jaar met het schoonmaken van de klassen. Er zijn ouders actief in de muzikale ondersteuning op school en er is bijvoorbeeld een winkeltje met vrijeschool materialen, dat door een ouder gerund wordt.

1.10 Leerlingenraad

De leerlingenraad is een democratische oefenplaats binnen onze school. Leerlingen uit de bovenbouw worden hiervoor afgevaardigd en gaan meerdere keren per jaar met de schoolleiding in gesprek over onderwerpen die voor leerlingen belangrijk zijn. Zo oefenen leerlingen met luisteren naar verschillende standpunten, meedenken, keuzes maken en verantwoordelijkheid nemen. De leerlingenraad is daarmee een onderdeel van ons burgerschapsonderwijs.

1.11 Schooltijden

De kleuters en de klassen 1, 2 en 3 hebben op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag les tot 14.15 uur. De klassen 5 en 6 gaan op deze dagen tot 14.30 uur naar school. Op woensdag zijn alle leerlingen om 12.30 uur uit.

De school maakt jaarlijks een lestijdenplanning waarin wordt gecontroleerd of alle leerlingen gedurende hun basisschoolloopbaan voldoende onderwijstijd krijgen. Daarbij houden we rekening met vakanties, studiedagen, vrije (mid)dagen en vieringen. De actuele schooltijden en vrije dagen staan in deze schoolgids en op onze website.

1.12 Melding ziekte of afwezigheid

Ziekmeldingen en andere meldingen van afwezigheid geeft u vóór schooltijd door via Parro. Zo beschikt de school iedere dag over een actueel overzicht van de aan- en afwezige leerlingen.

Bij ziekte meldt u uw kind iedere dag opnieuw af zolang uw kind niet op school is. Dit is belangrijk voor de administratie en de veiligheid van de leerlingen.

Overige redenen van absentie,

Voor andere redenen van afwezigheid, zoals een begrafenis, huwelijk van bloed- of aanverwanten, een religieuze feestdag of een vakantieaanvraag wegens het beroep van een van de ouders, vraagt u vooraf schriftelijk verlof aan bij de directie. Voor een vakantieaanvraag geldt dat deze minimaal zes weken van tevoren moet worden ingediend en alleen onder de wettelijke voorwaarden kan worden toegekend. Verlof buiten de schoolvakanties wordt alleen verleend wanneer de wet daarvoor ruimte biedt. Ongeoorloofd verzuim wordt geregistreerd. Wanneer een leerling zonder geldige reden in totaal 16 uur les- of praktijktijd in 4 opeenvolgende weken verzuimt, doet de school hiervan melding via het verzuimloket van DUO, waarna de leerplichtambtenaar van de woongemeente wordt geïnformeerd.

Leerplicht en verzuim

Van ouders verwachten wij dat zij ervoor zorgen dat hun kind op tijd op school is en iedere afwezigheid tijdig melden. De school ziet toe op naleving van de leerplicht en werkt bij zorgen over verzuim samen met ouders en, waar nodig, de leerplichtambtenaar.

De formulieren hiervoor zijn te vinden via onze website of op te vragen via info@de-toermalijn.nl.

2 Waar staat de school voor?

2.1 Onze missie

Wij zijn een wereldgerichte vrijeschool. Hierbij kiezen wij er nadrukkelijk voor om ons niet alleen te laten inspireren door de antroposofie van Steiner, maar mede ook door de theorie van wereldgericht onderwijs van Gert Biesta. Vrijheid is hier het sleutelbegrip. (De vrijheid van de één houdt op waar de vrijheid van de andere begint.)

Wij bieden kinderen onderwijs waarbij ze leren om zich vrij in de wereld te bewegen, vanuit kracht en eigenheid.

2.2 Onze visie

De afgelopen jaren heeft het team van De Toermalijn zich gebogen over de vragen: "Wie zijn wij nou eigenlijk? Wat willen we werkelijk met ons onderwijs? Hoe kunnen we het zo verwoorden dat het mensen aanspreekt?" Dit heeft geresulteerd in onze kernwaarden. Deze kernwaarden geven richting aan hoe we met kinderen, ouders en elkaar willen werken.

Omdat een kind niet zomaar een vat is om te vullen met kennis:

- ✓ Scheppen wij een liefdevol klimaat waarin elk kind zich gezien, gehoord en geaccepteerd weet.
- ✓ Is voor ons het begrijpen van wat elk kind nodig heeft leidend in onze begeleiding.
- ✓ Gaat ons onderwijs over menswording. De ontwikkeling van hoofd/denken, hart/voelen en handen/willen in samenhang.

2.3 Onze kernwaarden

Onze kernwaarden zijn: Liefde, Nieuwsgierig, Aandachtig, Vrijmoedig en Welbewust. U kunt hier meer over lezen in ons Schoolplan 2023-2027.

2.4 Onze meerwaarde

Ons onderwijs heeft een duidelijke meerwaarde. Dat wat kinderen leren is onderdeel van hun belevingswereld, waardoor het kind als persoon gevormd wordt. Het gaat dus om meer dan de overdracht van kennis.

Kinderen in de basisschoolleeftijd zijn ontvankelijk en open voor indrukken. Ze zijn nieuwsgierig van aard. Die nieuwsgierigheid stimuleren wij door 'leren door doen', zodat hun verbeeldingskracht groeit en de belevingswereld steeds groter wordt. Wij stimuleren de brede ontwikkeling van de persoon op een manier waarbij muziek, beweging, dans en kunst net zo belangrijk zijn als wetenschap. We leren kinderen om vrij te denken en te handelen, om keuzen te maken, rekening houdend met jezelf, de ander en de omgeving. Creativiteit beschouwen wij als het hart van elk leerproces.

2.5 Algemene identiteit van de vrijeschool

Binnen het vrijeschoolonderwijs heeft De Toermalijn een eigen gezicht. Iedere vrijeschool in Nederland heeft namelijk een grote mate van vrijheid en legt zijn eigen accenten. Toch valt er ook in algemene zin iets te zeggen over het vrijeschoolonderwijs. De Vereniging van Vrijescholen schrijft hierover: "Op de vrijeschool is leren een creatief proces, dat ruimte biedt aan authenticiteit, spontaniteit en situationeel handelen. De vaardigheden om op die manier te leren, ontwikkelen we door veel aandacht voor kunstzinnige vakken als schilderen, handenarbeid, handwerken, muziek en toneel. Leren dient de leerling ruimte te bieden voor originaliteit. Voor een eigen inbreng. De vrijeschool staat voor onderwijs dat leerlingen prikkelt in hun creativiteit. Waardoor leerstof een levende creatieve wereld wordt.

2.6 Uitgangspunten vrijeschoolonderwijs

2.6.1 'hoofd, hart en handen'

In de kern beoogt het vrijeschoolonderwijs om een evenwichtige ontwikkeling van de gehele mens te stimuleren, d.w.z. sociaal emotioneel en intellectueel goed ontwikkeld en bewust, maatschappelijk betrokken gebaseerd op persoonlijke zinverlening. Ons onderwijs draagt bij aan authenticiteit, creativiteit en zelfstandigheid. Hierbij is denken, voelen, willen en kunnen in balans.

Onderwijs staat in dienst van de persoonsvorming, waarbij de persoon altijd betrokken is in sociale gemeenschappen. Het doel is om kinderen te leren deelnemen aan de samenleving door de ontwikkeling van persoonlijke zinverlening te stimuleren.

2.6.2 Enthousiasme

Aan de Griekse wijsgeer Heraclitus wordt de volgende uitspraak toegeschreven: "Onderwijs is niet het vullen van een vat, maar het ontsteken van een vuur." Dit geeft duidelijk aan waar de vrijeschool voor staat. Zowel het spel als de leerstof worden beschouwd als middelen om het kind in zijn persoonlijke ontwikkeling te stimuleren.

2.6.3 Ontwikkelingsfasen

Binnen de vrijeschoolpedagogiek onderscheiden we ontwikkelingsfasen die ieder om een passende pedagogische benadering vragen. Voor De Toermalijn is daarbij niet de leeftijd op zichzelf bepalend, maar vooral de ontwikkeling van het kind. Ons onderwijs wordt afgestemd op de voortgang en onderwijsbehoeften van leerlingen, binnen de wettelijke kaders. In de eerste schooljaren ligt de nadruk meer op nabootsing, spel en ervaring; later verschuift het accent steeds meer naar zelfstandig denken, reflecteren en oordelen.

- Kleuters hebben een innerlijke drang tot nabootsen. Daarom moet alles wat in de kleuterklassen wordt aangeboden het waard zijn om na te bootsen. In deze fase leren kinderen voornamelijk hun lichaam te gebruiken. Kleine kinderen kruipen, lopen, rennen, springen, klauteren, hinkelen. Het lichaam wordt hun instrument.
- De leeftijdsfase van 7 tot 14 jaar kenmerkt zich doordat kinderen meer en meer een eigen ik gaan beleven, los van de omgeving. Omdat het kind zichzelf ook wil onderscheiden en actief invloed op zijn omgeving wil uitoefenen, ervaart het zichzelf anders dan wanneer het 'erbij horen' het belangrijkste motief is. In deze fase beleven kinderen de dingen die op hen afkomen gevoelsmatig. Het is mooi of lelijk, goed of kwaad, smakelijk of vies, veilig of gevaarlijk, leuk of saai. Kinderen ervaren de wereld vaak in beelden. Het leren komt voort uit die beelden en ervaringen. Daarom zoekt de leerkracht o.a. een kunstzinnige verbinding met de leerstof. Ook spelen verhalen een belangrijke rol.
- Naarmate het kind dichterbij de derde zevenjaarsperiode van 14 tot 21 jaar komt, leert het kind meer reflecteren over zijn gevoel en ideeën, het leert zelf nadenken en oordelen. Het denken wordt abstracter.

2.6.4 Sociale gemeenschap, de klas

Als eerder gezegd doet een kind vanaf zijn geboorte mee met de mensen om hem heen en hun activiteiten. Vanaf het begin vormt een sociale gemeenschap de context waarbinnen het kind de wereld en zichzelf beleeft. De klas werkt als een mini-samenleving. Kinderen leren van en met elkaar, zij leren samen te werken met anderen, zij leren zich te verhouden tot anderen en geleidelijk aan ook tot zichzelf. Ons leren is dan ook samenwerkend leren. Bij het oefenen kunnen kinderen elkaar helpen. Kinderen presenteren hun eigen opvattingen of resultaten aan de klas. Er vinden klassengesprekken plaats over oplossingen en vondsten. Als het gaat om het organiseren van activiteiten zoals jaarfeesten, toneelstukken, tentoonstellingen, of het verzorgen van het schoolplein, wordt er met elkaar samengewerkt.

Een klas vormt een sociale groep, waarbinnen ieder een eigen ontwikkeling doormaakt. Interesses en niveaus kunnen verschillen, waarop ingespeeld wordt met verschillende werkvormen en taken en vormen van instructie.

2.6.5 Ritme in de dag, de week en het jaar

Ritme neemt een belangrijke plaats in het vrijeschoolonderwijs. Zo wordt het jaarritme gevolgd door het vieren van jaarfeesten. De feesten Michaël, Sint Maarten, Sint Nicolaas, Kerstmis, Pasen, Pinksteren en Sint Jan vormen voor het kind vaste hoogtepunten in het jaar, waarbij de verbinding met de natuur en de seizoenen een belangrijke plaats inneemt. Hierdoor worden kinderen zich bewust van het jaarverloop en stimuleren we de verbondenheid met de natuur. De schooldag zelf kent een ritmisch verloop in de vorm van het periodeonderwijs, de werkplaats, kunstzinnige vakken en wils- en bewegingsvakken.

2.6.6 Levensbeschouwing

Onze levensbeschouwelijke identiteit is verweven met ons vrijeschoolonderwijs. Vanuit de antroposofische inspiratie besteden we aandacht aan de ontwikkeling van de hele mens, aan de relatie met elkaar, de natuur en de wereld om ons heen. Daarnaast maken leerlingen kennis met verschillende religies, levensbeschouwingen en perspectieven. We vinden het belangrijk dat kinderen leren om met openheid en respect naar verschillen te kijken.

2.6.7 De betekenis van 'vrij' in vrijeschool

De vrijeschool vormt onderdeel van het Nederlandse onderwijsbestel. Wij denken na over de vraag, hoe je op adequate wijze kunt leren deelnemen aan de tegenwoordige samenleving. We hebben een scherp oog voor het belang van de samenleving. Dat betekent, dat we in elk geval voldoen aan de basiskwaliteitscriteria die de overheid hanteert. Tegelijkertijd hebben wij minstens zo'n sterk besef van het belang van het kind. Sociale en persoonlijke vaardigheden zijn meer dan ooit vereist om in deze samenleving je weg te kunnen vinden. In het inspectiekader, ligt de toetsing van de resultaten echter wat eenzijdig op het vlak van kennis alleen. Wij vinden dat ons onderwijs veel meer moet opbrengen dan alleen goede resultaten op taal en rekenen.

Het woord 'vrij' in onze naamgeving duidt van oudsher op het streven om zoveel mogelijk vrij te blijven van overheidsbemoeienis. Wij voldoen aan de ons gestelde regelgeving, maar maken ons sterk voor de meerwaarde van ons onderwijs. De pluriformiteit van de samenleving is gediend met personen die zèlf denken, verantwoordelijkheid dragen voor hun eigen persoonlijke ontwikkeling en tegelijkertijd voor de ontwikkeling van onze relatie tot elkaar en tot de wereld om ons heen.

leerling ruimte te bieden voor originaliteit. Voor een eigen inbreng. De vrijeschool staat voor onderwijs dat leerlingen prikkelt in hun creativiteit. Waardoor leerstof een levende creatieve wereld wordt.

2.7 Klimaat en veiligheid op school

2.7.1 Acceptatie en waardering als basis

Het is belangrijk dat alle kinderen en ouders zich op hun gemak voelen op onze school. Dat je mag meedoen ongeacht geloof of overtuiging. Acceptatie en waardering vormen de basis voor de ontwikkeling van 'zin in leren'. We werken aan een sociale omgeving, waarin kinderen vertrouwen krijgen en elkaar vertrouwen geven. Door activiteiten te ondernemen die de klas overstijgen, leren alle kinderen van de school elkaar kennen en kennen de leerkrachten alle kinderen. In de klassen wordt vaak een beroep gedaan op samenwerken, zowel in spel- als in leeractiviteiten.

2.7.2 Voorbeeldrol leerkracht en zelfreflectie

In de basis creëren we een klimaat, waarin het kind zich veilig, geaccepteerd, gerespecteerd en gewaardeerd voelt, tevens uitgedaagd wordt om zich nieuwe handelingen of ideeën eigen te maken. In het tonen van betrokkenheid en het aannemen van een open houding vervult de leerkracht een voorbeeldfunctie en reflecteert op eigen handelen. De leerkracht heeft oog voor de autonomie en competenties van de kinderen en vervult een ondersteunende, motiverende en activerende rol door:

- ✓ Regelmaat, structuur en veiligheid te bieden;
- ✓ Aandacht te richten op sociale en persoonlijke vaardigheden;
- ✓ Kennis over te dragen door begrippen te onderwijzen of uit te leggen, en de kinderen uit te dagen en de ruimte te bieden om hun beleving op een eigen manier vorm te geven, overeenkomstig hun eigen inzichten en interesses;
- ✓ Te laten oefenen in zelfstandigheid, praktische- en kennisvaardigheden.

Dit komt tot uiting door het realiseren van een doorgaande lijn in de ontwikkeling van kind, waarin hoofd, hart en handen in balans zijn met elkaar.

- In de eerste fase van hun ontwikkeling krijgen kinderen van kleuterleerkrachten een omgeving geboden, waar kan worden nagebootst in gewoontevorming, gedrag en bezigheden. Bewust en onbewust is de leerkracht hierin zelf vaak het middelpunt.
- In de volgende fase dragen leerkrachten een voorbeeldfunctie in hun verhouding tot de wereld. Ze vertegenwoordigen voor de kinderen de maatschappij en hoe je je daartoe kunt verhouden.
- In de derde fase – eigenlijk het voortgezet onderwijs – volgen jongeren leerkrachten in hun leefwijze, enthousiasme en voorkeuren.

2.7.3 Pluriforme minisamenleving

Klassen vormen een hechte groep, waarin leerlingen zich aan elkaar kunnen optrekken. Dit schept een gevoel van saamhorigheid, wat nog eens wordt bevorderd door de vele gezamenlijke activiteiten. Doordat de groep tegelijkertijd fungeert als een minisamenleving, door het samenwerkend leren, én het belang dat gehecht wordt aan de persoonlijke ontwikkeling, wordt recht gedaan aan verschillen in belangstelling en inzichten.

2.7.4 Veiligheid op school

Een veilig schoolklimaat betekent voor ons dat leerlingen, ouders en medewerkers zich gezien, gerespecteerd en beschermd weten. We leren kinderen omgaan met verschillen, conflicten en sociale situaties. Daarbij gebruiken we de Regenboogaanpak en vanaf schooljaar 2026-2027 ook de sociaal-emotionele werkwijze van Orka. Het team is hiervoor gezamenlijk getraind en wordt vanuit Orka begeleid. In iedere klas worden twee Orka-lessen per week gegeven. Zo werken we aan een gezamenlijke taal, voorspelbaar handelen en een gedeelde basis voor wat we kinderen sociaal en emotioneel willen leren.

- We zijn te vertrouwen
- We helpen elkaar
- Niemand speelt de baas
- We lachen elkaar niet uit
- We doen niet zielig

Veiligheidsplan

Alle aspecten van de veiligheid op school zijn beschreven in het veiligheidsbeleid van de school. We oefenen jaarlijks het ontruimingsplan en monitoren de sociale veiligheid van leerlingen. Bij signalen van onveiligheid handelen we volgens onze geldende protocollen en afspraken. De actuele contactpersonen voor sociale veiligheid, de schoolcontactpersoon en de aandachtsfunctionaris zijn opgenomen in het contactoverzicht achter in deze schoolgids.

Veiligheidsmonitor

Jaarlijks nemen we de veiligheidsmonitor af bij leerlingen. De uitkomsten gebruiken we om te beoordelen hoe leerlingen de veiligheid en het welbevinden op school ervaren en om waar nodig het pedagogisch handelen, de groepsaanpak of de schoolorganisatie te verbeteren.

Schoolregels

De school bespreekt met de kinderen het belang, dat iedereen zich veilig en geborgen voelt op school. Dit heeft ertoe geleid, dat we samen met de kinderen een aantal afspraken hebben gemaakt om bij te kunnen dragen aan de omgang met elkaar. Om ze levend te houden brengen we deze regels in alle groepen opnieuw ter sprake.

Schoolregels	
1	Toon respect voor elkaar en voor je omgeving.
2	Houd rekening met elkaar.
3	Wees beleefd en luister naar elkaar.
4	Lok geen ruzie uit.
5	Los problemen pratend op.
6	Hinder elkaar niet bij het spelen.
7	Zeg 'stop' wanneer je iets niet prettig vindt.
8	Sluit niemand buiten.
9	Discrimineer niemand op zijn of haar uiterlijk.
10	Meld bij je leerkracht als je je gepest voelt.
11	Wees voorzichtig met de spullen van een ander.
12	Film- of geluidsopnames mogen niet zonder toestemming worden gemaakt.

Schoolafspraken

Met het oog op ieders veiligheid gelden de volgende schoolafspraken.

Schoolafspraken	
1	In de school mag niet worden gebald, met skateboards, skeelers, e.d. worden gereden, enz.
2	De zaal in het midden van de school is bedoeld als ontmoetingsplek. Na schooltijd is het geen speelruimte, alleen als de naschoolse opvang daar gebruik van maakt.
3	Ons gedrag mag anderen niet hinderen: niet rennen en schreeuwen in de gang.
4	Wie wil skeeleren e.d. is verplicht zich goed te beschermen d.m.v. knie-, arm- en polsbeschermers.
5	Computerspelletjes, en koptelefoons met muziek zijn niet welkom op school.
6	Mobiele telefoons mogen niet aanstaan in de school en worden opgeborgen in tassen of op een vaste, met de leerkracht afgesproken plek.
7	De schooltelefoon mag in overleg met de leerkracht gebruikt worden om naar huis te bellen. De telefoon kan niet worden gebruikt voor het maken van speelafspraken, want dat moet van tevoren gedaan worden.
8	Op het plein wordt niet gefietst.
9	Honden zijn niet welkom op de schoolpleinen en in de schoolgebouwen.
10	Kopiëren alleen met toestemming van de leerkracht. Voor privégebruik rekenen we € 0,10 per kopie.
11	Komt u uw kind na schooltijd ophalen? Wacht u dan buiten de school. Regent het, kunt u in de zaal wachten. Ouders van kleuters wachten in de zaal. Voor iedereen geldt: a.u.b. niet voor de ramen.
12	Met de auto niet stoppen aan de kant van de school bij het halen en brengen van uw kind. Gebruik de (grote) parkeerplaats tegenover de school.

Pestprotocol

Pestgedrag wordt op onze school niet geaccepteerd. We werken preventief aan sociale veiligheid met de Regenboogaanpak en Orka. Bij signalen van pesten wordt volgens het pestprotocol gehandeld. Leerlingen, ouders en medewerkers kunnen pesten of zorgen over sociale veiligheid melden bij de schoolcontactpersoon of de anti-pestcoördinator. De actuele namen en contactgegevens staan in het contactoverzicht.

Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

De Toermalijn werkt volgens de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Bij signalen of vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling handelen medewerkers volgens de vijf stappen van de meldcode. De aandachtsfunctionaris Huiselijk Geweld en Kindermishandeling ondersteunt en coördineert waar nodig. De meldcode bevat ook het voor scholen geldende afwegingskader.

Brandveiligheid

De school dient te voldoen aan de ARBO-eisen voor brandveiligheid, ontruiming en arbeidsomstandigheden. Op school zijn er gediplomeerde BHV-leerkrachten (bedrijfshulpverlener). Wij oefenen jaarlijks het ontruimingsplan met alle betrokkenen. Voor het omgaan met vuur (bv. kaarsjes) hanteert de school de adviezen voor brandpreventie van de brandweer en het Veilig Vieren protocol van Ithaka.

Verkeersveiligheid

Samen met u willen wij de verkeersveiligheid rond de school zo optimaal mogelijk te maken. Door onze regionale functie valt er niet aan te ontkomen, dat kinderen met de auto gebracht worden. Woont u dichtbij de school, breng dan liefst uw kind lopend of met de fiets naar school. De school biedt de gelegenheid om een verkeersexamen te doen. We prijzen ons gelukkig, dat de ouders dit voorbereiden, aangevoerd door de verkeersouder van de school.

BHV

Enkele medewerkers hebben een BHV-diploma. Bij een ongeluk of acute situatie handelen we volgens de geldende BHV- en EHBO-afspraken. Bij ernstiger letsel nemen we direct contact op met ouders/ verzorgers en schakelen we zo nodig professionele hulp in. Voor het toedienen van medicatie gelden de afspraken uit het medicatiebeleid van de school.

2.7.5 Oudercontacten

De contacten met ouders vinden spontaan plaats, maar ook meer gestructureerd.

- ✓ Met regelmaat worden er algemene ouderavonden gehouden, waar u geïnformeerd worden over zaken die de school als geheel betreffen.
- ✓ Per klas zijn er de ouderavonden, waarin u meegenomen wordt in het reilen en zeilen van een klas. Uw bezoek aan de ouderavond vinden wij van belang; het legt de basis voor een goed contact met de leerkracht en het schept een band met de andere ouders van de klas.
- ✓ Heeft u vragen over uw kind, dan zijn er 2x per jaar de oudergesprekken met de leerkracht, waarin uw kind centraal staat.
- ✓ Heeft u een acute vraag over uw kind, neem dan telefonisch contact op met de leerkracht. Het heeft onze voorkeur om dan een afspraak te maken voor een gesprek op school, tenzij uw vraag eenvoudig en snel valt te beantwoorden.
- ✓ Voor hele praktische zaken tenslotte, kunt u mailen.
- ✓ E-mailcorrespondentie is uitdrukkelijk niet bedoeld om inhoudelijke kwesties over uw kind, de klas of de school aan de orde te stellen. In de mail wordt verzocht een afspraak te maken over kind of klas met het onderwerp waarover het gaat, zonder verdere inhoud.
- ✓ Mail wordt binnen drie werkdagen beantwoord. Voor dringende zaken kunt u na schooltijd contact opnemen met de leerkracht.

2.8 Doelen

2.8.1 Kerndoelen en referentieniveaus

De kerndoelen en referentieniveaus vormen belangrijke landelijke kaders voor het basisonderwijs. Kerndoelen beschrijven wat leerlingen aan het einde van het basisonderwijs moeten kennen en kunnen. Binnen deze wettelijke kaders geeft De Toermalijn op een eigen manier vorm aan het onderwijs. De referentieniveaus beschrijven de beheersing van taal en rekenen en geven aan welk niveau leerlingen op belangrijke momenten in hun schoolloopbaan moeten bereiken.

2.8.2 Persoonlijke vaardigheden

autonomie en zelfstandigheid

Het kind leert zelfstandig te zijn doordat initiatieven van het kind gestimuleerd worden. We leren kinderen om gesprekken met anderen aan te durven gaan en standpunten in te nemen en deze met goede argumenten te verdedigen. Het gaat om zelfcompassie, de moed om je in bepaalde situaties kwetsbaar op te stellen, jezelf te accepteren zoals je bent en de verbinding met de ander aan durven gaan door dichtbij je zelf te blijven. Dat vraagt erom, dat het kind luistert naar zijn gevoelens en erover spreekt en er niet voor wegloopt.

zelfreflectie, zelfkennis, zelfrespect, zelfvertrouwen, zelfsturing

Wanneer een kind zich als persoon ontwikkelt, gaat het in de kern om de competentie om te reflecteren op zichzelf (zelfreflectie), zichzelf te leren kennen (zelfkennis), zelf verantwoordelijkheid te nemen over de volgende stap in zijn of haar ontwikkeling (zelfsturing) en erop te vertrouwen dat het bepaalde uitdagingen aan kan, al dan niet met behulp van anderen (zelfvertrouwen).

Persoonlijke vaardigheden monitoren we altijd in alle klassen. Daarnaast worden ze zichtbaar in de manier waarop kinderen ...

- ✓ zich in de klas of aan het einde van de school presenteren
- ✓ zich zelfbewust en vrij bewegen in de groep, of op het podium
- ✓ met zelfvertrouwen in de wereld staan
- ✓ zichzelf kunnen beoordelen met behulp van portfolio en assessment
- ✓ kinderen onafhankelijk kunnen werken

2.8.3 Sociale en communicatieve vaardigheden

Autonoom handelen betekent niet, dat je je niets aantrekt van anderen. Daarentegen betekent het juist je persoonlijk betrokken voelen bij de activiteiten waaraan je deelneemt en de anderen die je tegenkomt. We leren kinderen dat ze bij kunnen dragen aan de wereld, dat ze kunnen opkomen voor zichzelf en anderen. We leren kinderen ook met elkaar in gesprek gaan de beste manier is om problemen op te lossen en bruggen te slaan.

Conflict

Het oplossen van een conflict vormt een onderdeel van de persoonlijke ontwikkeling van het kind. Het vermijden van een conflict ontnemt het kind de kans zich als autonome persoon te kunnen ontwikkelen. Het is belangrijk, dat ruzies doorleefd kunnen worden. Dat betekent o.a. dat we het kind de pijnlijke ervaring die bij een conflict hoort niet ontnemen. Leerkrachten en ouders hebben een signalerende en begeleidende taak rondom conflicten die kinderen hebben. Conflicten horen bij het leven en zijn zo beschouwd een normaal verschijnsel.

Plagen is geen pesten

Binnen een school zijn er groepsprocessen, waarin sociale en antisociale impulsen spelen. Binnen deze impulsen leert het kind weerbaar te worden. Hierbij hoort plagen. Plagen is incidenteel en er is sprake van een machtsverhouding: je mag daarbij voor jezelf opkomen en er zijn geen negatieve gevolgen. Plagen mag, het is goed voor de sociale ontwikkeling. Pas als plagen verglijdt tot pesten, ontstaat er een probleem. Pesten wordt dan ook op school niet geaccepteerd.

2.8.4 Creativiteit

Op de vrijeschool vormt creativiteit de kern van het leren. In het proces van persoonsvorming gaat het er immers om, dat kinderen hun ervaringen en de leerstof tot een eigen belevingswereld weten te maken. Niet de reproductie van kennis is het voornaamste, maar wel het kunnen beantwoorden van de vraag "Wat betekent dit voor mij?" Daarom bieden we het kind de ruimte om authentiek te zijn, spontaneiteit vorm te geven, origineel te zijn, een eigen inbreng te hebben, en/of te handelen al naar gelang de situatie. Creativiteit koppelen we niet alleen aan kunstzinnige vakken als schilderen of muziek, maar óók aan wis- en natuurkunde. We zien creativiteit terug doordat leerlingen denken in mogelijkheden, of doordat ze zaken met elkaar in verband brengen die ogenschijnlijk los staan van elkaar en zo nieuwe betekenissen weten te creëren.

2.8.5 Eerbied, respect en duurzaamheid

We leren ons niet alleen te verhouden tot elkaar en tot onszelf maar ook tot de aarde, in al haar waardevolle aspecten. De aarde is kwetsbaar, zo leert de ervaring. Door onze manier van leven kunnen we een te grote voetafdruk op de aarde plaatsen. De exploitatie van onze planeet, daaraan gekoppeld de opwarming van de aarde en de klimaatproblematiek, veroorzaken milieurampen en -vervuiling, die grote bevolkingsgroepen in hun bestaan treffen. Het besef van het belang van een zgn. circulaire economie, waarin afvalstoffen door hergebruik nieuwe grondstoffen worden, begint geleidelijk aan door te dringen. Met het oog op onze relatie tot de aarde als onze levensvoorwaarde willen we kinderen leren om daar met eerbied en respect mee om te gaan. Daar hoort ook bij dat kinderen zich bewust worden van het belang van duurzaamheid.

De aandacht die we hiervoor vragen ziet u terug in onze deelname aan het afval recycle programma, in het gebruik van natuurlijke materialen en onze aandacht voor verantwoorde voeding op school.

3 De organisatie van het onderwijs

3.1 Het bestuur

Het College van Bestuur is het bevoegd gezag van de scholen van de stichting Ithaka. Mw. Marin van Wijnen is de bestuursvoorzitter. Het Bestuur draagt de eindverantwoordelijkheid voor de identiteit, de instandhouding van de scholen, de kwaliteit van het onderwijs en de bedrijfsvoering, waaronder het financieel beleid. De bestuurstaken van Ithaka zijn het bewaken van de missie en de doelstellingen van de school, het waarborgen van de continuïteit en de onderwijskwaliteit. Ithaka treedt op als werkgever voor alle medewerkers van de scholen die bij de stichting zijn aangesloten. Een groot deel van de financiële administratie is ondergebracht bij een administratiekantoor (OBT). Jaarlijks wordt er een begroting en een jaarrekening opgesteld, die in de (G)MR besproken worden. Het bestuur delegeert taken die zijn beschreven in een managementstatuut. Uitgangspunt is de Wet op het Primair Onderwijs en de code Goed Bestuur van de Primair Onderwijs Raad. Het college van bestuur legt verantwoording over zijn functioneren af aan de Raad van Toezicht. Deze raad bepaalt onder meer de goedkeuring van het strategische beleid, het jaarverslag, en de benoeming en ontslag van leden van het College van Bestuur.

Regionale samenwerking

De stichting Ithaka is op 1 januari 2013 opgericht met als doel om het vrijeschoolonderwijs in de regio Noord-Holland tot en met de Bollenstreek te versterken en de onderlinge samenwerking te bevorderen. De noodzaak tot professionalisering en samenwerking wordt steeds belangrijker. Maandelijks komen de directies en de interne begeleiders van de Ithaka-scholen bijeen om gemeenschappelijke beleid te ontwikkelen over zaken die alle scholen aangaan. Gezamenlijk worden er studiedagen georganiseerd om de ontwikkeling van de onderwijskwaliteit te stimuleren.

3.2 De dagelijkse leiding

De eindverantwoording voor De Toermalijn berust bij de interim-directeur, mevr. Esther van der Werf - Mooten. De directeur is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken en voor het beleid van De Toermalijn. Samen met de intern begeleider, Markina Hoogendoorn en de kwaliteitsadviseur, Sanne Harreveld, vormt de interim-directeur het Managementteam van De Toermalijn.

3.3 Het team

Het team bestaat uit onderwijzend en niet-onderwijzend personeel. De meeste groepsleerkrachten hebben een parttime betrekking. Daarom wordt er met zgn. duo's gewerkt. Voor de vakken bewegingsonderwijs en eurytmisch bewegingsonderwijs zijn vakleerkrachten aan de school verbonden. De leerlingenondersteuning wordt gecoördineerd door de intern begeleider. De intern begeleider werkt daarbij nauw samen met de kwaliteitsadviseur, de directeur en waar nodig met externe deskundigen. De school heeft een onderwijsassistent in dienst die ondersteunt in diverse klassen en een parttime conciërge.

3.4 Klassen

Op een vrijeschool zitten de kinderen van dezelfde leeftijd bij elkaar in een klas. Bewust worden er geen niveaugroepen gemaakt; wél wordt er op verschillende niveaus gewerkt. Het sociale aspect van elkaar helpen, samen optrekken en samen leren is een belangrijk kenmerk van de vrijeschoolpedagogie. Deze keuze betekent ook dat de kinderen doorgaans niet blijven zitten. Die enkele keer dat een kind in een andere groep wordt geplaatst, gebeurt dit meestal op basis van ontwikkelingspsychologische redenen, eventueel in samenhang met leerprestaties.

Kinderen van vier tot zes jaar zitten samen in één kleuterklas, die onder leiding staat van een in de kleuterfase gespecialiseerde leerkracht.

3.4.1 De kleuters

Belang van spelen

Kinderen kunnen spelend zo betrokken zijn in hun rol dat het levensecht en vol betekenis is. Zo spelen kinderen 'Sinterklaasje' en is de bank, de stoomboot en de klasgenootjes zijn toch echt de Pieten.

Zo zijn kinderen vanuit hun eigen inspiratie soms 'echt' de bakker, chauffeur, dokter, brandweerman, etc. Binnen dit spel worden ook de werktuigen die bij zo'n rol horen – zoals de deegroller, de stethoscoop, navigatie, eigen betekenisvolle werktuigen, die ook bruikbaar zijn buiten de context waarin ze in eerste instantie geleerd zijn. Op die manier kan het kind het cultuuraanbod op persoonlijke wijze doorleven. In het spel ligt een belangrijke stap in het proces van 'zin in leren'. Daarin gunnen we de kinderen de ruimte om hun leefwereld op hun eigen manier vorm te geven, overeenkomstig hun inzichten, interesses, en zo tot een eigen belevingswereld te maken. In onze kleuterklassen is er echt tijd voor het vrije spel.

Ontwikkeling belevingswereld

Nabootsing, spel en scheppende fantasie, moeten worden behoed en gevoed. Voor de ontwikkeling van de belevingswereld is de leerkracht steeds alert om de kinderen uit te dagen om op andere manieren persoonlijk vorm te geven aan hun leefwereld. Het spelmateriaal dat wij de kleuters aanbieden laat veel ruimte voor de fantasie, zodat een creatief en beweeglijk denken ontwikkeld kan worden. De kwaliteit van het spelmateriaal staat voorop.

Taal en sociale vaardigheden

Het samenspel met klasgenootjes draagt bij aan de ontwikkeling van sociale vaardigheden. De taal speelt hierbij een belangrijke rol. De taalontwikkeling wordt bevorderd door het dagelijks zingen van liedjes, het spreken van versjes, rollenspelen en het luisteren naar verhalen. Ook lezen de leerkrachten veel prentenboeken voor en wordt over de verhalen gepraat met de kinderen.

Lichamelijke ontwikkeling

Stimulans wordt ook geboden met het oog op de lichamelijke ontwikkeling van kinderen, zoals de grove en de fijne motoriek. Dat gebeurt in de kleuterklas o.a. door het materiaal dat aanwezig is: doeken, kisten en planken kunnen dan een vliegtuig en dan weer een huis vormen. Kinderen mogen echt bouwen. Dagelijks spelen de kleuters buiten op het plein, waar volop gelegenheid is tot klimmen, klauteren, rennen, het spelen met zand en water. Motorische vaardigheden worden al spelend geoefend. Door veel te bewegen, door liedjes, spelletjes en verhalen wordt het kind baas in eigen lichaam. Dat brengt ons bij het ritme van ons kleuteronderwijs.

3.4.1.1 Ritme

Meeleven en meevoelen met het dag-, week- en jaarritme zijn belangrijke pijlers van het kleuteronderwijs. Herhaling, ritme en regelmaat bieden de kleuter houvast en wekken vertrouwen. De dagen in de kleuterklas zijn dan ook ritmisch opgebouwd. Activiteiten als tekenen, boetseren, schilderen, euritmisch bewegen en brood bakken vinden plaats op vaste dagen. Zo krijgt elke dag van de week zijn eigen kleur. Tevens vormen deze activiteiten de basis voor kunstzinnige vorming door de hele schoolperiode heen. In de herfst maken we appelmoes en jam, in de winter soep. Het dagritme geven we aan in onderstaande tabel. De jaarfeesten die samenhangen met de seizoenen worden met veel toewijding en aandacht voorbereid en gevierd. Hierdoor wordt ook het natuurlijke ritme van het jaar door de kinderen beleefd.

3.4.1.2 Onderwijsaanbod kleuters

In de kleuterklassen is vrij spel een belangrijke basis voor ontwikkeling. Daarnaast bieden de leerkrachten doelgerichte activiteiten aan die aansluiten bij de ontwikkeling van de kinderen. Zo werken we spelenderwijs aan de voorwaarden voor beginnende geletterdheid en gecijferdheid, taalontwikkeling, motorische ontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling en zelfstandigheid.

In de ontwikkeling van de kleuter is vrij spel wezenlijk. Al spelend verwerven de kinderen persoonlijke, sociale, motorische en taalvaardigheden.

Muziek

Muziek is door de hele ochtend heen verweven. De kinderen doen zang-, ambachts- en vingerspelletjes. Muzikaal-ritmisch zingen en bewegen is gezond voor het kind en om mee te kunnen doen in de groep vraagt het om sociale vaardigheden die bij het jonge kind passen. Bij het euritmisch bewegingsonderwijs is er ook.

Euritmisch bewegen

Onder leiding van een daarvoor speciaal opgeleide leerkracht, leren de kinderen taal en muziek door beweging en gebaar tot uitdrukking te brengen. Armen, benen, handen en voeten, alles doet mee! Het kind beleeft zichzelf tot in de uithoekjes van zijn lichaam.

Sprookjes

Zoals een kleuter geheel in zijn spel kan leven, 'echt' de bakker, chauffeur, dokter kan zijn, zo kan hij dat ook in de sprookjes die worden verteld. Hij neemt de rijke beelden volledig in zich op.

Rekenvoorwaarden

De kleuterleerkracht biedt materialen en activiteiten aan die kinderen uitnodigen tot bouwen, ordenen, vergelijken, tellen en het herkennen van patronen. Deze rekenvoorwaarden komen terug in spel, liedjes, verhalen, versjes en begeleide activiteiten. De leerkracht observeert de ontwikkeling en stemt het aanbod daarop af.

Taalvoorwaarden

De taalontwikkeling wordt gestimuleerd door dagelijks zingen, versjes, gesprekken, rollenspel, verhalen en voorlezen. De doelen voor beginnende geletterdheid krijgen een herkenbare plek in het aanbod. Zo bouwen we gericht aan de voorwaarden voor de overgang naar klas 1.

3.4.2 De onderbouw (klas 1 t/m 6)

'leren door doen'

Het gaat in de onderbouw om de persoonlijke doorleving van de lesstof, door 'leren door te doen'. Dit wordt zichtbaar doordat de kinderen letterlijk actief zijn met de aangeboden begrippen. 'Doen' kan ook de vorm krijgen van lopend rekenen, of dansen en klappen tijdens de taallessen. Sommige vakken lenen zich goed om gericht met de handen te werken, zoals houtbewerken, handvaardigheid en handwerken. Op zich bevordert dit soort van beweging, naast overigens bewegingsonderwijs zelf, de gezondheid en de hersenfunctie. Maar 'leren door doen' is meer dan actief-zijn en krijgt pas echt waarde waar het kind de ruimte krijgt, en neemt, om de lesstof, overeenkomstig eigen inzichten en motieven, tot een eigen belevingswereld te maken. In de onderbouw wordt het kind leerling, maar het is niet passief in dat proces. Veelal neemt de leerkracht het voortouw in het leerproces, door de verhalen die verteld worden, door de afstemming van het leerstofaanbod op het niveau van het kind, door de instructie en door de kinderen te activeren. Maar 'leren door doen' is méér dan de sturing die de leerkracht biedt aan het leren. Kinderen mogen zelf ook een actieve rol nemen in de sturing van hun eigen leerproces, in de keuze van onderwerpen, de manier van verwerken of beleven, in de resultaten ervan en in de beoordeling van die resultaten. Daardoor is het kind medeverantwoordelijk

voor zijn of haar eigen leerproces en persoonlijke ontwikkeling.

Brede persoonlijke vorming vraagt om een breed aanbod. Het doel is om de gehele persoon aan te spreken met het oog op een evenwichtige ontwikkeling van denken, voelen, handelen en willen. Steeds wordt het kind gestimuleerd om zichzelf de vraag te stellen 'Wat betekent dit voor mij?' en de stof persoonlijke zin te geven. Als een vak beleefd wordt 'van je kruin tot aan je tenen, dan gaat het leven in je hart, in je hoofd en in je handen'. Wat een kind zo beleeft, wordt dan ook bruikbaar buiten de context waarin leerstof eerst geleerd is.

Stille momenten

Om leerstof tot leven te brengen doen ook stille momenten ertoe. Als er verhalen verteld worden bijvoorbeeld. Door de jaren heen vertellen de leerkrachten veel verhalen, vertelstof die aansluit bij de fase van ontwikkeling van het kind. Of tijdens het zelfstandig werken, waarin de beweging tot rust komt. Oefenen is hier belangrijk met het oog op het automatiseren van basisvaardigheden bij rekenen en taal, of van vaardigheden bij breien en houtbewerken, maar ook bij gymnastiek en eurytmisch bewegingsonderwijs.

3.4.2.1 Ritme in het aanbod van leerstof en vakken

Meeleven en meebelevens van dag-, week- en jaarritme krijgt binnen de onderbouw een eigen gestalte. Het dagritme wordt bepaald door het zgn. periodeonderwijs, de werkplaats, de kunstvakken, en vormtekenen en eurytmie. In de volgende paragraaf volgt nog een kleine toelichting hierop.

3.4.2.2 Aanbod van leerstof

De leerstof is voor ons zowel doel als middel: leerlingen ontwikkelen kennis en vaardigheden én leren deze betekenisvol gebruiken. Binnen de vrijeschoolpedagogiek verbinden we de landelijke kerndoelen en referentieniveaus aan het periodeonderwijs, de oefeningen en de kunstzinnige en bewegingsvakken. De leerkracht stemt het aanbod af op de ontwikkeling en onderwijsbehoeften van de leerlingen. Hieronder beschrijven we de belangrijkste onderdelen van ons onderwijsaanbod.

Vertelstof

Nagenoeg elke dag worden verhalen verteld. Doordat ze aansluiten bij de ervaringswereld van het kind, fungeren ze als spiegel waarin kinderen zich kunnen herkennen. Verhalen ondersteunen zo de ontwikkeling, maar bieden ook rijke beelden die de fantasie stimuleren, waarvan je kunt genieten of spanning kunt beleven. Elke fase (kleuters en onderbouw), en elke klas heeft een eigen thema. Zie in de tabel

Fase	Verhaalsoort	Thema
Kleuters	Sprookjes Grimm.	Thema's zijn o.a. goed en kwaad, mannelijk en vrouwelijk, rijk en arm.
Klas 1	Klassieke volksprookjes	Het accent ligt op moed, doorzettingsvermogen en vertrouwen. De held gaat op weg, vervult opgaven, ontmoeten tegenslagen in de vorm van het boze, die vervolgens worden overwonnen en het doel bereikt.
Klas 2	Fabels en legenden	Veelal over dieren die een menselijke eigenschap uitdrukken, bijv. de sluwe vos. Ze herkennen er iets van bij zichzelf of anderen, bijv. koppigheid, driften, of ijdelheid. Fabels worden in deze klas aangevuld met legendes over historische personen en heiligen.
Klas 3	Oude Testament	De verhalen hebben geen kerkelijke maar een vormende bedoeling. De ontwikkelingsgeschiedenis van het Joodse volk weerspiegelt thema's die leven bij het kind van klas 3. Confrontatie met en het op de proef stellen van de autoriteit is nodig om eigen keuzen te durven maken.
Klas 4	Germaanse mythologie	Soms spirituele en vaak humoristische verhalen die uitbeelden wat het kind beleeft: zoals in bijv. de Edda goden roemloos ten onder gaan, verdwijnt bij het kind het gevoel dat je bent opgenomen in een door wijsheid geleide, beschermde wereld.
Klas 5	Griekse mythologie	De goden zijn ontmaskerd, waarbij de herinnering aan een geestelijke wereld verdrongen wordt door het abstracte denken, gericht op de fysieke wereld. Het kind van klas 5 staat daar middenin.
Klas 6	Romeinse tijd	Geschiedkundige verhalen uit de Romeinse tijd en de Middeleeuwen tot en met de kruistochten. In Rome staat het zelfbewuste individu op de voorgrond. Burgers krijgen rechten. In de Middeleeuwen ontstaan vorstendommen en vrije steden met burgers en ambachtslieden. Kenmerkend is de religieuze of gevoelsmatige verinnerlijking. De binnenwereld van een zesdeklasser is kleurrijk als een kathedraal.

Periodeonderwijs

Kenmerkend voor de vrijeschool is het periodeonderwijs. Een periode duurt meestal drie of vier weken en heeft gedurende de ochtend een centraal vak of thema. Het periodeonderwijs wordt doelgericht gepland en sluit aan bij de kerndoelen en onze leerlijnen. Onderwerpen uit bijvoorbeeld geschiedenis, aardrijkskunde, heemkunde, natuur en techniek kunnen hierin een plek krijgen. De leerkracht zorgt ervoor dat het periodeonderwijs samenhangt met de andere onderdelen van het curriculum.

Werkplaats

Tijdens de oefenuren werken leerlingen systematisch aan basisvaardigheden. Voor rekenen gebruiken we Pluspunt. Voor taalverzorging en spelling gebruiken we ZLKLS en vanaf januari 2027 ook Staal Spelling. Voor begrijpend lezen gebruiken we Nieuwsbegrip en teksten die aansluiten bij het periodeonderwijs. Technisch lezen krijgt structureel aandacht: in klas 1 werken we met ZLKLS, BVS-leesbladen en aanvullend oefenmateriaal uit Veilig leren lezen; vanaf klas 2 gebruiken we ZLKLS en BVS-leesbladen. De leerkracht volgt de ontwikkeling van leerlingen en stemt instructie, verwerking en extra ondersteuning of uitdaging daarop af.

Burgerschap

Burgerschap is vanaf de kleuterklas onderdeel van ons onderwijs. In de kleuterklassen oefenen kinderen met samen spelen, rekening houden met elkaar, zorg dragen voor de omgeving, omgaan met verschillen en het nemen van verantwoordelijkheid. In klas 1 t/m 6 verdiepen we dit door gesprekken in de klas, de leerlingenraad, de Regenboogaanpak en Orka, het periodeonderwijs, geschiedenis, aardrijkskunde en heemkunde, jaarfeesten en gezamenlijke activiteiten. Leerlingen leren onder meer luisteren naar anderen, verschillende perspectieven herkennen, conflicten hanteren, samen beslissingen nemen en verantwoordelijkheid dragen voor zichzelf, de groep en de omgeving. We verbinden ons burgerschapsonderwijs aan de visie en leerlijn van Ithaka en werken in schooljaar 2026-2027 aan een verdere doorgaande lijn en kwaliteitskaart voor burgerschap.

Kunstzinnig onderwijs

Vakgebied	Omschrijving
Handvaardigheid en handwerken	In de handvaardigheidslessen worden met allerlei technieken zoals scheuren, knippen, prikken en plakken, verschillende werkstukken gemaakt. Daarnaast neemt boetsen met bijenwas of klei een belangrijke plaats in. Bij het handwerken worden verschillende technieken aangeleerd, zoals breien, haken en naaien. Er is een verband tussen fijne motoriek en cognitieve vaardigheid. Zo ondersteunen bewegingen met de handen de ontwikkeling van het denken.
Houtbewerking	In de hogere klassen wordt houtbewerking gegeven, waarbij de kinderen de verschillende houtsoorten leren kennen en met gereedschap leren werken.
Schilderen en vormtekenen	Met het schilderen wordt het kleurgevoel ontwikkeld. De kinderen leren al doende dat iedere kleur zijn eigen taal spreekt, maar ook hoe dit verandert als verschillende kleuren naast elkaar en voorzichtig op het papier gemengd worden. In de hogere klassen komt naast het perspectief, ook het zwart-wit contrast met houtskool aan de orde. In het vormtekenen worden o.a. (vlecht)vormen en spiegelvormen geoefend. Vormtekenen helpt bij de ontwikkeling van de fijne motoriek en bij de vorming van een goed handschrift.
Toneel	Toneel krijgt in alle klassen aandacht, meestal in relatie tot de vertel- of periodestof. Dit kan leiden tot een opvoering voor ouders en genodigden.
Muziekonderwijs	Onze school maakt zich sterk voor goed muziekonderwijs. In alle klassen staat dit vak op het rooster. Aan zang wordt veel aandacht besteed. Vanaf de 1e klas krijgen de kinderen les in het bespelen van de choroifluit.

Euritmisch bewegingsonderwijs

Naast de gymnastiek vormt euritmisch bewegingsonderwijs een vak voor lichamelijke beweging. Het is een bewegingskunst, een relatief jonge kunstvorm die een eeuw bestaat. Het is een echt vrijeschoolvak en vormt in alle klassen van het vrijeschoolonderwijs onderdeel van het leerplan.

Euritmisch bewegingsonderwijs vraagt van ons om innerlijk beweeglijk te worden. Als we de klanken horen, worden we meegenomen in een voortdurende verandering van hoog naar laag en van zacht naar hard. Maar ook in de loop van de melodie en de melodieveranderingen en –stemmingen, en in de stemmingen van gesproken teksten worden we meegenomen. Deze veranderingen en de daarmee samenhangende innerlijke bewegingen, worden door bewegingen van het lichaam zichtbaar gemaakt. In de euritmie wordt het lichaam dus tot een instrument gemaakt: een instrument dat wat anders alleen hoorbaar is, namelijk spraak en muziek, zichtbaar maakt.

De vrijeschool vertelstof vormt op De Toermalijn de basis voor de euritmische oefeningen. Het zijn de verhalen die in de beweging worden uitgedrukt, ondersteund door onder meer lier- of pianomuziek. In de hogere klassen worden ook gedichten uitgebeeld en daarnaast klassieke muziekstukken. Euritmie werkt op allerlei manieren ondersteunend voor het onderwijs. Het bewegen van de kinderen wordt vrijer, veelzijdiger en kleurrijker en werkt ook sociaal vormend.

Gymnastiek

Op dinsdag en donderdag worden de gymlessen verzorgd door onze gediplomeerde gymleerkracht. Tijdens de gymlessen is er aandacht voor alle aspecten van beweging. In de lessen gaat het om bewegingsvaardigheden, samenwerken en leren dat je soms wint en soms ook verliest. Het gaat vooral om lekker bewegen! Aan het einde van het jaar krijgt ieder kind in zijn getuigschrift een persoonlijk stukje over zijn of haar motoriek, spelinzicht en inzet. Voor de gymlessen is het dragen van de juiste kleding belangrijk: een schoon sportshirt, –broek en zandschoenen. De veiligheid gebiedt, dat sieraden, armbanden en horloges afgedaan worden.

Schooltuin

Ons groene schoolplein heeft ook de mogelijkheid om als kleine schooltuin te fungeren. Klassen maken hier regelmatig gebruik van.

Vreemde talen

Behalve Nederlands krijgen alle leerlingen op basisniveau Engels aangeboden.

Computergebruik

Voor de hogere klassen vormen de computerlessen een vast onderdeel van het rooster. Momenteel buigt het team zich over de inhoud van de lessen ICT en mediabewustzijn. We werken aan een functioneel en educatief gebruik van de computer als tekstverwerker, informatiebron en als communicatiemiddel. Vanaf klas 1 gebruiken we programma's voor dyslectische kinderen en kinderen die extra ondersteuning voor rekenen nodig hebben.

Bibliotheek

De school heeft veel boeken voor kinderen in de bibliotheek. Deze worden intensief gebruikt bij het leesonderwijs. Dit jaar heeft de school weer opnieuw een subsidie van de gemeente Hillegom om het gebruik en de uitbreiding van de schoolbibliotheek te stimuleren. De afgelopen drie jaar is de bibliotheek aanzienlijk uitgebreid en gemoderniseerd. Ouders die vrijwillig helpen, hebben een belangrijke rol in de bibliotheek.

3.4.3 Jaarritme

Het ritme van het schooljaar wordt bepaald door de seizoenen met de daaraan gekoppelde jaarfeesten. In de wereld van nu, laten we ons voor de jaarfeesten inspireren door zowel de oudchristelijke traditie, als vieringen uit wereldgodsdiensten en wereld-tradities. Pasen heet bij ons het Lentefeest en daarbij past het christelijke Paasverhaal, alsook de traditie van eieren zoeken, aandacht voor het nieuwe leven én het vrolijke strooien met gekleurd poeder, geïnspireerd op het Hindoeïstische Holi-feest. De Toermalijn is bezig om jaarlijks één of meerdere feesten te verrijken.

Doordat de jaarfeesten met alle kinderen beleefd worden, zorgt dat voor saamhorigheid. Samen zingen, surprises maken, het drakenspel opvoeren, oude ambachten beoefenen, muziek maken en gezellig met elkaar eten. Door de emotionele betrokkenheid bij een rol als Sint Michaël ben je even die persoon. Terwijl je een draak verslaat ontdek je hoe moedig je bent. Zo verander je tijdens Carnaval in een sprookjesfiguur, een dier of misschien wel een mythische held. Of wat te denken om als zesde klasser tijdens het Sint Jansfeest over een vuur te springen om zo symbolisch naar een nieuwe fase in hun leven te gaan. De hele school is daarbij, medeleerlingen, leerkrachten en ouders, en iedereen viert mee. Zie de tabel hieronder

Activiteit	Datum	Hoe en wat
Opmaat	Aug/sept	Eerste schooldag onderbouw
Opmaat	Aug/sept	Eerste schooldag kleuters
Michaelsfeest/ Oogstfeest	sept	We verzamelen de oogst van de herfst en doen allerlei uitdagende spelletjes, zodat kinderen moed in zichzelf vinden.
Sint Maarten/ Lichtjesfeest	nov	De heilige Sint Maarten sneed met zijn zwaard z'n mantel in tweeën en deelde deze met een bedelaar. Het Sint Maartenslichtje, gemaakt in een wortel of suikerbiet, staat symbool voor het kampvuurtje waaraan de bedelaar zich warmde.
Advent	dec	Vanaf vier weken voor Kerst vieren we Advent ter voorbereiding op het kerstfeest.
Sint Nicolaasfeest	dec	De goedheiligman met zijn roetpieten bezoeken onze school gelukkig elk jaar.
Kerstmis/ Midwinterfeest	dec	Als het feest van het licht vierden de oude Germanen het midwinterfeest, waarin het herleven van de natuur gevierd wordt. Dit is later veranderd in het feest van de geboorte van Jezus. De leerkrachten voeren een Kerstspel op.
Drie Koningen	jan	
Maria Lichtmis/ Kaarsjesfeest	feb	

Carnaval/ Verkleedfeest	mrt	Op de grens van winter en lente oorspronkelijk een feest om boze geesten te verjagen, die anders de ontwakende natuur zouden kunnen beschadigen. Tegenwoordig een feest om anders dan anders te durven zijn, om over de grens te stappen van wie je in het normale leven bent.
Palmpasen	apr	De jongere kinderen maken een palmpaasstok met bovenop een broodhaantje, het wakkere 'ik', klaar voor de optocht. De stokken staan symbool voor de eeuwige levenskracht van de altijd groene palmbomen.
Pasen/Lentefeest	apr	De bloemen, planten, bomen en dieren worden weer 'wakker'. Het Lentefeest geeft nieuwe impulsen en nieuwe groeikrachten. Niet alleen in de natuur, maar ook in jezelf.
Pinksterfeest/ Meifeest	mei/juni	We vieren de voortgang van het leven. Iedereen is in het wit gekleed en we dansen en zingen rond de meiboom met linten.
Sint Jan/Midzomer	jun	Met een gezamenlijke picknick vieren we het Sint Jansfeest in het park naast de school. Iedereen brengt eten en drinken mee. De kinderen kunnen heerlijk spelen met als hoogtepunt het springen over het Sint Jansvuur, door de zesde klassers
Afsluiting	jul	Laatste schooldag

3.4.4 Overige activiteiten die het klassenverband overstijgen

Cultuureducatie

Tal van binnen- en buitenschoolse culturele activiteiten sluiten aan op ons leerplan. De cultuurcoördinator verzorgt, in samenwerking met anderen binnen de schoolorganisatie, de inhoudelijke en organisatorische culturele activiteiten binnen en buiten de school.

Buitenschoolse culturele activiteiten

Onze school kenmerkt zich door veelvuldige contacten met een breed scala aan culturele instellingen en organisaties binnen- en buiten de regio. In de vierde klas bezoeken wij kerken en gebouwen in Hillegom o.l.v. de vereniging oud Hillegom. Verder maken wij gebruik van het cultureel scholenprogramma van Leiden.

Schoolreisjes en kampen

In alle klassen wordt er een bestemming en activiteit gezocht die past bij de lesstof en bij de leeftijd. Het vervoer vindt plaats met behulp van ouders. In klas 5 en 6 gaan wij op driedaags kamp. De kinderen worden vervoerd per bus. De kosten van het kamp bedragen ongeveer 150 euro.

Buitenschoolse opvang

Wordt georganiseerd door Stichting Kinderopvang Ithaka – locatie De Toermalijn

4 De kinderen

4.1 Planmatige afstemming

We stemmen het onderwijs doelgericht af op de ontwikkeling en onderwijsbehoeften van leerlingen. De leerkracht gebruikt informatie uit observaties, methodegebonden toetsen, het leerlingvolgsysteem en gesprekken met leerlingen en ouders. Op basis daarvan worden instructie, verwerking, ondersteuning en uitdaging aangepast. We plannen vooraf, volgen de uitvoering en stellen bij wanneer de ontwikkeling van een leerling daarom vraagt.

Over kinderen met een complexe onderwijsbehoefte gaan we altijd met ouders in gesprek over de mogelijkheden en soms ook over de onmogelijkheden.

Zelfreflectie

Van kind tot kind, van klas tot klas, en uiteindelijk over het hele schooltraject bezien, willen we uiteraard weten of het kind zich inderdaad ontwikkelt volgens de verwachtingen die we ons hierover gevormd hebben. Zo niet dan onderzoeken we hoe dat komt. We gaan dan dus bij onszelf te rade, om zodoende te kunnen werken aan een optimale afstemming tussen het aanbod en de onderwijsbehoefte – dus de verschillen in ontwikkeling – van de kinderen. We vragen onszelf af ‘Doen we de goede dingen en doen we die dingen goed? ‘Levert het op wat we beogen of juist niet beogen? Het antwoord hierop kan aanleiding zijn om maatregelen te nemen en ons onderwijs te verbeteren. In het onderwijs duiden we dit soort van zelfreflectie aan als kwaliteitszorg. We illustreren hieronder kort zowel de gelaagdheid als het cyclische karakter – iets wat dus om de zoveel tijd steeds terugkomt – in de zelfreflectie van onze school.

Visie op toetsing

Toetsen zijn één van de bronnen waarmee we de ontwikkeling van leerlingen volgen. We combineren toetsgegevens met observaties, werk van leerlingen, gesprekken en informatie uit het onderwijs. Toetsresultaten gebruiken we niet als doel op zichzelf, maar om te bepalen of leerlingen de aangeboden leerstof beheersen en welke vervolgstap in het onderwijs nodig is.

4.2 We volgen de ontwikkeling

4.2.1 Kwaliteitszorg als rode draad

Op leerlingniveau volgen we de ontwikkeling om het onderwijs af te stemmen. Op schoolniveau gebruiken we geaggregeerde gegevens, observaties en evaluaties om de kwaliteit van ons onderwijs te beoordelen en waar nodig te verbeteren. Deze twee perspectieven hangen samen, maar hebben ieder een eigen doel.

In vergelijking met >	> zichzelf	> een ander	> leeftijdgenoten alg.
Individuele kind	Vergeleken met de periode dat het kind ziek was, of toen het bij ons op school kwam, enz.	Vergeleken met zijn klasgenootjes.	Vergeleken met leeftijdgenootjes in het algemeen
Deze klas	Vergeleken met voorgaande jaren.	Vergeleken met andere klassen bij ons.	Andere klassen in het algemeen
Onze school	Vergeleken met voorgaande jaren	Bijv. vergeleken met een andere vrijeschool van de stichting Ithaka.	Andere scholen voor basisonderwijs

4.2.2 De ontwikkeling van het kind en van de klas

Door de zo-even bedoelde vergelijkingen te maken krijgen we inzicht in zowel het verloop van ons onderwijs, als in de resultaten of opbrengst ervan. Zulke gegevens gebruiken we om de kwaliteit van ons onderwijs te evalueren. Doen we het (nog) goed? Is wat we zien volgens verwachting? In de meeste gevallen zullen we constateren, dat de ontwikkeling goed verloopt en het onderwijs dus voldoende is afgestemd op de ontwikkeling van het kind. Naar twee kanten toe echter, is het mogelijk dat we een afwijking van het verloop of het effect van ons onderwijs constateren: de resultaten zijn boven verwachting of misschien wel beneden verwachting. In beide gevallen moeten we daar een verklaring voor zien te vinden om vervolgens geschikte maatregelen te kunnen treffen om het kind goed in zijn ontwikkeling te kunnen stimuleren. Dit kunnen we ook weer schematisch verhelderen.

In vergelijking met >	> zichzelf	> een ander	> leeftijdgenoten alg.
Individuele kind	- zoals verwacht - boven verwachting - beneden verwachting	- zoals verwacht - boven verwachting - beneden verwachting	- zoals verwacht - boven verwachting - beneden verwachting
Déze klas	- zoals verwacht - boven verwachting - beneden verwachting	- zoals verwacht - boven verwachting - beneden verwachting	- zoals verwacht - boven verwachting - beneden verwachting

Wanneer uit observaties, toetsgegevens of gesprekken blijkt dat een leerling extra ondersteuning of uitdaging nodig heeft, bespreken we dit met de leerling, ouders en – waar nodig – de intern begeleider. We werken planmatig: we beschrijven wat de onderwijsbehoefte is, welke ondersteuning wordt ingezet, wie verantwoordelijk is, wanneer we evalueren en wat het effect is. De leerkracht blijft verantwoordelijk voor de dagelijkse uitvoering in de groep.

Kwaliteitszorg is bedoeld om de afstemming te optimaliseren én als dat niet meteen lukt, om leer- en ontwikkelingsproblemen te kunnen signaleren. Om de juiste afstemming te realiseren is soms extra ondersteuning gewenst. Extra ondersteuning kan betrekking hebben op het individu maar ook op de groep. Het trefwoord luidt 'planmatig werken'. We stellen voor elke klas een plan op waarin beschreven wordt wat het onderwijsaanbod op de verschillende niveaus is. We evalueren dit plan 2x per jaar grondig, en tussentijds zo vaak als nodig. Hierdoor zorgen we dat we altijd onderwijs bieden dat aansluit bij de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Uiteraard proberen we de leerlingen bij het geven van instructie, zoveel mogelijk in groepjes aan te spreken.

4.2.3 Leerlingvolgsysteem

De leerkracht volgt de ontwikkeling dagelijks. Vanaf klas 1 gebruiken we methodegebonden toetsen en het onafhankelijke leerlingvolgsysteem Cito Leerling in Beeld. Daarmee volgen we onder andere rekenen/wiskunde, lezen en spelling. Voor rekenen/wiskunde en Nederlandse taal nemen we in klas 1 tot en met 6 genormeerde toetsen af, zoals wettelijk voorgeschreven. Hiervoor gebruiken we Cito Leerling in Beeld. We gebruiken de resultaten om het onderwijsaanbod en de didactische aanpak af te stemmen op de ontwikkeling van leerlingen.

Dan zijn er toetsen die deel uitmaken van een methode, zoals bijv. Pluspunt, of de lees- en schrijfmethode. Een ander hulpmiddel om de ontwikkeling van een kind systematisch te kunnen volgen zijn CITO Leerling In Beeld. Elk half jaar nemen we deze toetsen af vanaf klas 1. Op basis van de toetsresultaten, de methodetoetsen en de eigen observaties van de leerkrachten kunnen we het aanbod afstemmen op de leerlingen.

ParnasSys

ParnasSys is ons digitale leerlingadministratie- en leerlingvolgsysteem. Hierin worden onder meer observaties, verslagen, planningen, methodegebonden toetsen en de resultaten van Cito Leerling in Beeld vastgelegd. ParnasSys ondersteunt ons bij het volgen van de ontwikkeling en het zorgvuldig vastleggen van afspraken en ondersteuning.

Kleuterontwikkeling

Om de ontwikkeling goed in beeld te krijgen, wordt bij aanmelding bij de kleuters aan de ouders gevraagd een biografielijst met gegevens over de eerste vier levensjaren in te vullen. Vervolgens kijkt de leerkracht in de kleutergroepen tijdens het spelen en werken hoe een kind zich verder ontwikkelt. Aan de hand van observatielijsten in ons kleutervolgsysteem wordt schriftelijk bijgehouden of die ontwikkeling voldoende is. Als de ontwikkeling zorgen baart, wordt dit met de ouders besproken en gezocht naar mogelijkheden om de ontwikkeling van het kind te ondersteunen.

Leerrijpheidsonderzoek herfstkinderen

Bij leerlingen die in de periode september tot en met december jarig zijn en voor wie de overgang naar klas 1 extra aandacht vraagt, kijken we zorgvuldig naar de ontwikkeling en de voorwaarden voor het leren lezen en rekenen. De ontwikkeling van het kind is daarbij leidend. We bespreken observaties en bevindingen met ouders en nemen gezamenlijk een besluit over de passende vervolgstap. Wanneer school en ouders er niet samen uitkomen, neemt de schoolleiding een besluit binnen de geldende wettelijke kaders.

Regenboogschool

Onze sociaal-emotionele ontwikkeling krijgt structureel aandacht. We werken met de Regenboogaanpak en vanaf schooljaar 2026-2027 met de sociaal-emotionele werkwijze van Orka. Het team is gezamenlijk getraind en wordt vanuit Orka begeleid. Iedere klas krijgt twee Orka-lessen per week. Met beide aanpakken werken we aan sociale vaardigheden, groepsvorming, weerbaarheid en een veilige omgang met elkaar. Orka biedt daarbij een gezamenlijke taal en een gedeelde basis voor het handelen van volwassenen en voor wat we kinderen willen leren.

Oudercontact

Ouders worden geïnformeerd over de resultaten en ontwikkeling van hun kind tijdens het oudergesprek. Vanaf klas 4 worden ook de kinderen uitgenodigd bij dit gesprek. De driehoek ouder-kind-leerkracht geeft de leerling een goede ondersteuning. Het gesprek heeft een reflectief karakter, waarbij de leerling op opbouwende wijze een spiegel wordt voorgehouden.

4.2.4 Ondersteuningsaanbod

Basisondersteuning en ondersteuningsaanbod

Het LVS stelt ons in staat om aanwezige trends op schoolniveau te kunnen signaleren, waarover we onze gedachten laten gaan om de juiste maatregelen te kunnen treffen. Het team buigt zich hier twee maal per jaar over en bepaalt dan wat er op schoolniveau nodig is.

Leer- en ontwikkelingsproblemen signaleren

De Toermalijn biedt de basiskwaliteit en de basisondersteuning die binnen het Samenwerkingsverband Duin- en Bollenstreek zijn afgesproken. De basisondersteuning is gericht op leerlingen die meer nodig hebben dan de algemene basiskwaliteit van het onderwijs. We werken handelingsgericht en stemmen het onderwijs af op de onderwijsbehoeften van de leerling.

Binnen de basisondersteuning werken we onder meer aan ondersteuning op het gebied van gedrag en sociaal-emotionele ontwikkeling, lezen en spelling, rekenen, cognitieve ontwikkeling en leerlingen die lichamelijke of medische ondersteuning nodig hebben. Ook ondersteuning bij dyslexie en de begeleiding van (ver) bovengemiddeld begaafde leerlingen maken deel uit van de basisondersteuning, binnen de mogelijkheden van de school en volgens de afspraken van het samenwerkingsverband.

De leerkracht is het eerste aanspreekpunt en blijft verantwoordelijk voor de dagelijkse begeleiding. De intern begeleider ondersteunt de leerkracht bij signalering, analyse en het organiseren van passende ondersteuning. We werken samen met ouders en leerlingen en schakelen waar nodig expertise van het samenwerkingsverband of andere professionals in.

Onze ondersteuningsstructuur

Onze ondersteuning is ingericht volgens de uitgangspunten van handelingsgericht werken (HGW). We volgen de ontwikkeling van leerlingen, signaleren wanneer extra ondersteuning of uitdaging nodig is, analyseren de onderwijsbehoeften en spreken af welke aanpak wordt ingezet. We evalueren vervolgens het effect en stellen de aanpak waar nodig bij.

De meeste ondersteuning vindt plaats binnen de eigen groep. De leerkracht differentieert in instructie, verwerking, tempo en begeleiding. Wanneer meer ondersteuning nodig is, wordt de intern begeleider betrokken. Afhankelijk van de ondersteuningsvraag kunnen ook de kwaliteitsadviseur, directeur, jeugd- en gezinswerker, orthopedagoog, onderwijsondersteuner of onderwijsspecialist van het samenwerkingsverband worden betrokken.

Wij streven ernaar ondersteuning zoveel mogelijk binnen de groep en de school te organiseren. Wanneer de ondersteuningsbehoefte daarom vraagt, zetten wij aanvullende expertise in.

Expertise en voorzieningen binnen de school

Binnen De Toermalijn beschikken we over verschillende deskundigheden. Zo zijn er een intern begeleider, kwaliteitsadviseur, rekenspecialist, onderwijsassistent en gecertificeerde Regenboogtrainers. Daarnaast wordt vanaf schooljaar 2026-2027 gewerkt met Orka en kan waar nodig aanvullende expertise worden ingezet:

- een intern begeleider;
- een kwaliteitsadviseur;
- een rekenspecialist;
- een onderwijsassistent;
- gecertificeerde Regenboogtrainers (Regenboogschool);
- een gedragsspecialist in opleiding.

De beschikbare expertise wordt ingezet ter ondersteuning van de leerkracht, de leerling en de groep. De mogelijkheden verschillen per ondersteuningsvraag en worden steeds afgestemd op wat een leerling nodig heeft.

Daarnaast kunnen we gebruikmaken van de expertise en voorzieningen van het Samenwerkingsverband Duin- en Bollenstreek en andere externe specialisten.

Extra ondersteuning

Heeft een leerling meer nodig dan binnen de basisondersteuning kan worden geboden, dan bespreken we dit met ouders en leerling. Indien nodig vragen we via het samenwerkingsverband extra ondersteuning aan. Een onderwijsondersteuner kan meedenken over de aanpak; bij complexere ondersteuningsvragen kan een onderwijsspecialist worden betrokken.

Wanneer extra ondersteuning met een arrangement wordt ingezet, wordt een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld. Daarin staat welke ondersteuning de leerling krijgt, met welk doel en hoe de ontwikkeling wordt gevolgd. Het OPP wordt minimaal jaarlijks met ouders en leerling geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

Hoorrecht en inbreng van leerlingen

Leerlingen worden, passend bij hun leeftijd en mogelijkheden, betrokken bij gesprekken over hun ondersteuning en ontwikkeling.

Bij een OPP heeft de leerling wettelijk hoorrecht. De leerling krijgt gelegenheid om mee te praten over de inhoud, uitvoering en evaluatie van het OPP. In het OPP wordt de individuele begeleiding beschreven en, als daarvan sprake is, welke onderdelen van het onderwijsprogramma afwijken. De school legt vast wat de leerling heeft ingebracht, licht toe hoe die inbreng is meegenomen en evalueert het OPP minimaal jaarlijks met ouders en leerling.

Ook buiten een OPP vinden we de stem van leerlingen belangrijk. Via leerlinggesprekken, gesprekken in de klas en de leerlingenraad kunnen leerlingen aangeven wat zij nodig hebben om goed te kunnen leren en zich veilig en ondersteund te voelen. Voor de vaststelling van deze schoolgids wordt de leerlingenraad expliciet gevraagd mee te denken over het beschreven ondersteuningsaanbod. De school bespreekt deze inbreng en gebruikt deze waar nodig voor het bijstellen van de ondersteuning.

Grenzen van onze ondersteuning

We streven ernaar zoveel mogelijk leerlingen passend onderwijs te bieden binnen De Toermalijn. Soms overstijgt de ondersteuningsbehoefte van een leerling echter wat de school, ook met aanvullende expertise, kan bieden. In dat geval bespreken we dit zorgvuldig met ouders en leerling en zoeken we samen met het samenwerkingsverband naar een passende onderwijsplek.

Bij deze afweging kijken we onder meer naar de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling, de ontwikkeling, het welbevinden en de veiligheid, de mogelijkheden om aan het onderwijs deel te nemen, de benodigde begeleiding en expertise, de samenwerking met ouders en professionals en de mogelijkheden van gebouw en voorzieningen.

- de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling;
- de ontwikkeling van de leerling;
- het welbevinden en de veiligheid;
- de mogelijkheden tot deelname aan het onderwijs;
- de benodigde tijd, begeleiding en expertise;
- de samenwerking tussen school, ouders en betrokken professionals;
- de mogelijkheden van ons schoolgebouw en de aanwezige voorzieningen.

Wanneer een andere onderwijsplek passender is, werken we samen met ouders en het samenwerkingsverband aan een passende vervolgstap. Daarbij geldt de zorgplicht van de school en worden de geldende procedures gevolgd.

Voorzieningen binnen de school

De Toermalijn beschikt over een rolstoeltoegankelijk gebouw en een aparte werkruimte waar leerlingen individueel of in kleine groepjes kunnen worden begeleid. Waar mogelijk organiseren we ondersteuning dicht bij de groep.

Samenwerkingsverband Duin- en Bollenstreek

De Toermalijn is aangesloten bij het Samenwerkingsverband Duin- en Bollenstreek. Het samenwerkingsverband ondersteunt scholen bij basisondersteuning, extra ondersteuning en specialistische ondersteuning. Als meer nodig is dan de school zelf kan bieden, kunnen we expertise of ondersteuning van het samenwerkingsverband inzetten.

Oudersteunpunt

Ouders kunnen met vragen over passend onderwijs terecht bij het Oudersteunpunt Duin- en Bollenstreek. Meer informatie over ondersteuning en de regionale afspraken staat op www.swv-db.nl. Meer informatie is te vinden op www.swv-db.nl.

4.2.5 Zelfreflectie kind

Het is beslist niet alleen de leraar die actief is in het afstemmen van aanbod en onderwijsbehoefte, we stimuleren onze kinderen uitdrukkelijk om daarin ook zelf een taak en verantwoordelijkheid in te willen nemen. Bewust of onbewust vergelijkt ook het kind zich met zichzelf, bijvoorbeeld op een eerder moment in zijn leven – en met anderen. Op die manier onderzoekt het kind zichzelf en geeft het sturing aan zijn eigen ontwikkeling als persoon. Nogmaals, dit gebeurt aanvankelijk onbewust en voltrekt zich grotendeels op gevoelsniveau! Zo beschouwd gaan kinderen m.a.w. ook bij zichzelf te rade om aan te kunnen geven ‘wat heb ik nodig om te kunnen leren en/of om mezelf – bijv. bij muziek, of bij natuurkunde, of sport, etc. – beter te kunnen ontwikkelen’. De school ziet voor zichzelf een belangrijke taak om het kind te stimuleren in zelfreflectie door jezelf te onderzoeken, doelen te stellen en deze te evalueren. In het schoolplan staat beschreven hoe we een ontwikkeling in gang gaan zetten om steeds beter te gaan werken volgens de uitgangspunten van het zgn. ‘formatieve assessment’, op de vrijeschool aangeduid als ‘Anders Evalueren’. Hieronder volgt nog een korte toelichting op de waarde van zelfreflectie voor de ontwikkeling van het kind.

Jezelf vergelijken met anderen en jezelf

De meerwaarde van ons onderwijs typeerden we hierboven als ‘zin in leren’. Het kind ontwikkelt zich als de auteur van zijn eigen persoonlijke levensverhaal. Autonom zijn betekent onder meer, dat je je eigen gevoelens onderkent en daarvoor niet wegloopt. Een belangrijke bron voor die gevoelens is de voortdurende vergelijking die een persoon maakt met zichzelf en met anderen, zonder dat je je dat mogelijk bewust bent. Afhankelijk van de ervaringen in het heden van een persoon, kan dat aanleiding zijn om je verhaal aan te passen door anders te gaan kijken naar ervaringen in het verleden. Ons persoonlijke verhaal is vooral ook een gevoelsverhaal. Juist het brede aanbod aan vakken leent zich ervoor om uitdrukking te geven aan je gevoel. Een kind kan zich als rekenaar heel competent voelen, maar als schilder toch wat onzeker, bijvoorbeeld, of andersom. Het rijke onderwijsaanbod op onze school geeft het kind de mogelijkheid om een genuanceerd beeld van zichzelf te ontwikkelen.

Aanleg portfolio

Bij de kleuters zal het vooral de leerkracht zijn die het gedrag spiegelt, maar van zelfonderzoek zal hier geen sprake zijn. Werkjes van de kleuters worden in een speciaal aangelegde map bewaard, het zgn. portfolio. Vanuit het portfolio kan dan een vergelijking worden gemaakt tussen de tekeningen van vroeger en nu. In speciale oudermiddagen gaan ouders met hun kinderen in gesprek over hun portfolio of over de dingen die ze op school doen en leren.

Naarmate kinderen ouder worden zal zelfonderzoek vorm krijgen door een voorzichtige positieve spiegeling van hun werk. In de verdere ontwikkeling van de kwaliteit van ons onderwijs staat het stimuleren van zelfreflectie en zelfsturing door het kind zelf hoog op onze actielijst voor de nabije toekomst.

4.3 Begeleidingsstructuur van de Toermalijn

We volgen de ontwikkeling van ieder kind om het onderwijs zo goed mogelijk af te stemmen op de onderwijsbehoeften. Wanneer een leerling extra aandacht, ondersteuning of uitdaging nodig heeft, bespreken we dit tijdig met ouders en leerling en bepalen we samen welke vervolgstap passend is.

4.3.1 Intern Begeleider

De intern begeleider coördineert de ondersteuningsstructuur en ondersteunt leerkrachten bij signalering, analyse, begeleiding en evaluatie. De leerkracht blijft verantwoordelijk voor de dagelijkse uitvoering van de ondersteuning in de groep. De intern begeleider coördineert daarnaast de toetsmomenten en bewaakt samen met het team de voortgang van afspraken rond ondersteuning.

4.4 Ondersteunende instanties buiten de school

4.4.1 Samenwerkingsverband PO Duin- en Bollenstreek

De Toermalijn maakt deel uit van het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Duin- en Bollenstreek. Binnen dit samenwerkingsverband werken scholen samen aan passend en inclusief onderwijs. De school heeft zorgplicht: vanaf het moment van aanmelding onderzoeken we samen met ouders wat een leerling nodig heeft en of en hoe De Toermalijn dit kan bieden. Wanneer onze school niet de passende plek is, zoeken we samen met ouders en het samenwerkingsverband naar een passende onderwijsplek.

van het Samenwerkingsverband PO Duin- en Bollenstreek. Uitgangspunt is, dat alle kinderen recht hebben op goed onderwijs, ook zij die extra ondersteuning behoeven. Het SWV stuurt op 'zoveel mogelijk kinderen in de kern (in ons geval kern Hillegom) houden. Scholen hebben de zorgplicht om elke kind een goede onderwijsplek te bieden, opdat kinderen zoveel mogelijk afgestemd onderwijs kunnen volgen in hun eigen omgeving. Binnen het Samenwerkingsverband, en vooral in de kernen, wordt onderzocht hoe hieraan het beste tegemoet kan worden gekomen. De Toermalijn heeft een voorzittersrol in van kern Hillegom.

Binnen de regio zijn verschillende vormen van aanvullende ondersteuning beschikbaar. Welke ondersteuning passend is, hangt af van de ondersteuningsvraag van de leerling. De actuele informatie over de regionale ondersteuning en contactmogelijkheden staat op www.swv-db.nl

Meer weten? Ga naar www.swv-db.nl

4.4.2 Overige ondersteunende instanties

Organisatie	Hoe, wat, waar?
	De Begeleidingsdienst voor vrijescholen kan betrokken worden voor advies, begeleiding en scholing van individuele leerkrachten en/of het gehele team. Centraal staat de inrichting van het vrijeschoolonderwijs. Voor uitgebreide informatie van het complete aanbod (voor scholen en ouders) kunt u de site bezoeken. T 030-2819656 E admin@bvs-schooladvies.nl W www.bvs-schooladvies.nl
	1801 Jeugd & onderwijsadvies W www.1801.nl
	De vereniging van vrije scholen is de landelijke belangenorganisatie van vrijeschoolbesturen. In het schooljaar 2025-2026 zijn er in Nederland 134 Vrijescholen. Er zijn in Nederland meer dan 31.000 leerlingen die op een vrije school zitten. De laatste vijf jaar groeide het aantal leerlingen op de vrijeschool landelijk met bijna 20%. Taken van de vereniging zijn: - Ondersteunen bij bestuurlijke en managementvraagstukken; - Behartigen van belangen van vrijescholen op landelijk niveau; - Werken aan de ontwikkeling en de borging van de kwaliteit van vrijeschoolonderwijs; - Stimuleren van nationale en internationale samenwerking in de vrijeschoolbeweging. Meer weten? Abonneer u op de nieuwsbrief of bezoek de site: W www.vrijescholen.nl W www.kiezenvoordevrijeschool.nl

Bij het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) kunt u terecht voor al uw vragen over opvoeden en opgroeien. In het CJG werken verschillende professionals samen zoals jeugdartsen, jeugdverpleegkundigen, jeugd- en gezinswerkers en pedagogen, met eigen expertise om u en uw kind te ondersteunen. U kunt bij het CJG altijd terecht voor extra ondersteuning thuis. Gezinnen krijgen hulp bij het zelf vinden van antwoorden op hun eigen vragen. Uitgangspunt is 'wat lukt wel' en 'waar liggen mogelijkheden'. De gezonde ontwikkeling van kinderen staat voorop.

A Abellalaan 1, 2182 TX Hillegom
T 088 – 254 23 84
W www.cjghillegom.nl

Kindertelefoon

Kinderen die ergens mee zitten, vragen hebben en niemand hebben om daarover te spreken, kunnen gratis en anoniem de Kindertelefoon bellen, tussen 2 uur 's middags en 8 uur 's avonds.

T 0800 - 0432
W www.kindertelefoon.nl

De Jeugdgezondheidszorg (JGZ) van de GGD werkt uit voorzorg. U kunt er o.a. terecht met vragen betreffende opvoeding en infectieziekten en diverse andere gezondheidsproblemen. De JGZ nodigt jaarlijks de oudste kleuters en klas 5 uit voor een onderzoek. Bij de kleuters wordt gekeken naar lengte, gewicht, ogen, oren, houding, motoriek, spraak- en taalontwikkeling. Voorafgaand aan het onderzoek van de leerlingen van klas 5 meet de doktersassistent lengte en gewicht van uw kind en kijkt de ogen na. Tijdens dit onderzoek zelf wordt onder andere gelet op hoe uw kind zich voelt en gedraagt en hoe het gaat in contact met leeftijdsgenoten. Verder kunt u advies krijgen over bijvoorbeeld voeding, zindelijkheid, gedrag, omgaan met leeftijdsgenoten en het voorkomen van pesten. U kunt altijd contact opnemen voor advies of extra onderzoek door de jeugdarts of jeugdverpleegkundige. Onze school werkt ook samen met een logopediste van de GGD. Zij is maandelijks op school en kan helpen bij het signaleren van kinderen die een spraak-taalachterstand hebben.

W www.ggdhm.nl

RIVM De zorg voor morgen begint vandaag	Protocol hoofdluis Ouders zijn verantwoordelijk voor de lichaamsverzorging van hun kinderen en dus voor de bestrijding van hoofdluis. De school is verantwoordelijk voor de hygiëne en het leefklimaat op school en moet daarvoor de noodzakelijk geachte stappen nemen. Ter voorkoming van hoofdluis worden alle kinderen na elke vakantie op school gecontroleerd door de zogenaamde luizencontrole-ouders. Bij besmetting stellen wij als school de betreffende ouders daarvan in kennis. Zij dienen het kind thuis te behandelen en luizenvrij weer naar school te laten gaan. De GGD adviseert om 14 dagen lang dagelijks te kammen met een speciale luizenkam. Verdere informatie kunt u vinden via de website van RIVM. W www.rivm.nl/hoofdluis
Academie voor ouders	De Academie voor Ouders biedt voor opvoeders een plek, waar inzichten geboden worden die ondersteuning geven in de opvoeding van kinderen. Daarbij zijn materiële en praktische zaken van belang, maar ook ideële en principiële gezichtspunten komen aan bod. Mensbeelden vormen de inspiratie; antroposofie beweegt ons tot onderzoeksvragen. E avozutphen@gmail.com W www.academie-voor-ouders.nl

4.5 Afsluiting en overgang

4.5.1 Overgang van kleuterfase naar onderbouw

De school beslist over de overgang naar een volgende klas. Daarbij kijken we naar de ontwikkeling van de leerling, de beheersing van de doelen, de onderwijsbehoeften en de mogelijkheid om in de volgende klas passend onderwijs te volgen. We bespreken belangrijke overgangsbepalingen met ouders en leerling.

4.5.2 Naar de volgende klas

Aan het eind van het jaar krijgen de leerlingen allemaal een getuigschrift. De leerkracht beschrijft daarin de leervorderingen en schrijft een spreuk die bij het kind past, die is bedoeld als ondersteunend motief in de ontwikkeling van het betreffende kind. De spreuk gaat mee naar het volgende jaar, alwaar de leerling deze regelmatig op mag zeggen aan het begin van de dag. In het getuigschrift maakt de leerkracht, naast de spreuk, ook nog een beeld. Meestal een mooie tekening die het kind typeert en die vaak past bij de spreuk.

4.5.3 Overgang van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs

De 6e klassers gaan aan het einde van het schooljaar de school verlaten. Het ritueel om die overgang kracht bij te zetten is dat het over het vuur springen, tijdens het Sint Jansfeest.

4.5.3.1 Totstandkoming advies voortgezet onderwijs

Het schooladvies voor het voortgezet onderwijs is het resultaat van een zorgvuldig proces. We kijken naar de ontwikkeling van de leerling gedurende de schoolloopbaan, de resultaten uit het leerlingvolgsysteem en methodegebonden toetsen, observaties, werkhouding, motivatie en sociaal-emotionele ontwikkeling. Het advies wordt in gezamenlijkheid besproken door de leerkracht van klas 6, de intern begeleider en de directie. We betrekken de leerling en ouders bij het proces.

Wanneer	Welk onderzoek	Doel
November tot januari	NIO-toets	Een intelligentieonderzoek dat een indicatie geeft over de mogelijkheden van het kind in het VO.
April	IEP-toets	De zgn. eindtoets, vergelijkbaar met de meer bekende Cito-toets.

In januari ontvangt de leerling het voorlopig schooladvies. Voor schooljaar 2026-2027 geldt de wettelijke tijdlijn: het voorlopig advies wordt tussen 10 en 31 januari 2027 gegeven. De doorstroomtoets wordt afgenomen tussen 25 januari en 12 februari 2027. Als het toetsadvies hoger is dan het voorlopig schooladvies, stelt de school het advies in beginsel naar boven bij. Alleen als dit niet in het belang van de leerling is, kan de school besluiten het advies niet te verhogen; dit besluit wordt gemotiveerd. Het definitieve schooladvies wordt uiterlijk 24 maart 2027 gegeven. Daarna kan de leerling zich aanmelden bij het voortgezet onderwijs in de centrale aanmeldweek van 25 t/m 31 maart 2027.

4.5.3.2 Door naar de bovenbouw

Het vrijeschoolleerplan gaat uit van een 12-jarige leerweg. De fase van de onderbouw wordt op de Toermalijn doorlopen. Het onderwijs in de bovenbouw in onze regio wordt aangeboden door het Rudolf Steiner College voor Vwo, Havo en Mavo en het Mare College in Leiden, ook voor Mavo, Havo en VWO. Het programma in de bovenbouw is afgestemd op dat in de onderbouw, met een accent op kunst en cultuur.

Het Rudolf Steiner College maakt samen met het Geert Groote College in Amsterdam en de Adriaan Roland Holtschool in Bergen één stichting. Leerlingen die kiezen voor het Rudolf Steiner College, of het Mare College, komen terecht in de 7e klas in een school voor VWO-, Havo of Mavo. Afhankelijk daarvan kunnen leerlingen na het behalen van het diploma doorleren op de universiteit, het hoger onderwijs of het middelbaar beroepsonderwijs. Met het behalen van een diploma sluiten de leerlingen het vrijeschoolprogramma af met een vrijeschoolgetuigschrift.

4.5.3.3 Overzicht uitstroom 2026 naar het voortgezet onderwijs

Overzicht uitstroom 2025-2026:

6 leerlingen Rudolf Steiner College	1 vwo, 3 havo/vwo, 2 vmbo gl/tl,
3 leerlingen Fioretti College Lisse	1 havo/vwo, 2 vmbo gl/ tl
5 leerlingen Fioretti College Hillegom	5 vmbo gl-tl
4 leerlingen H'lemmermeer Lyceum ZR	1 vwo, 2 havo/vwo, 1 havo
1 leerling Montessori Col. Aerdenhout	1 vmbo-tl
1 leerling Herbert Visser College	1 havo
1 leerling Teylingen College	1 havo
1 leerling Atheneum College Hageveld	1 vwo
1 leerling Haarlem College	1 vmbo-tl

4.6 Aanmelding

4.6.1 Informatieochtend

Heeft u belangstelling voor het onderwijs op De Toermalijn, dan bent u van harte welkom bij een informatieochtend of kennismakingsmoment. Aanmelden kan via het interesseformulier op onze website. Kinderen kunnen niet vóór hun derde verjaardag bij de basisschool worden ingeschreven.

4.6.2 Aannamebeleid algemeen

De aanname van leerlingen omvat de volgende stappen:

- 1 De aanmeld- en toelatingsprocedure is transparant en zorgvuldig. We bespreken met ouders de uitgangspunten van ons onderwijs en de onderwijsbehoeften van het kind. Bij een zij-instroomaanmelding nemen we, met toestemming en binnen de geldende regels, contact op met de huidige school om relevante informatie over de ontwikkeling en ondersteuning te verkrijgen.
- 2 Bij zij-instroom bekijken we of er plaats is in de betreffende klas en of De Toermalijn de benodigde ondersteuning kan bieden. Wanneer het kind van een andere basisschool komt, verstrekt de huidige school een onderwijskundig rapport aan de nieuwe school; ouders ontvangen hiervan een afschrift. De school volgt hierbij de wettelijke zorgplicht en de afspraken van het samenwerkingsverband.
- 3 Het besluit over toelating wordt genomen op basis van de beschikbare informatie over de leerling, de onderwijsbehoeften, de groepssamenstelling, de beschikbare plaats en de mogelijkheden van de school om passende ondersteuning te bieden. Ouders worden over het besluit en de verdere procedure geïnformeerd.

4.6.3 Plaatsing nieuwe kleuters

- 1 Nieuwe kleuters kunnen vanaf hun vierde verjaardag starten op school. De plaatsing en start worden afgestemd op de ontwikkeling van het kind en het onderwijsaanbod van de kleuterklas.
- 2 In de regel komen jonge vierjarigen niet op woensdag naar school. De woensdag is in de kleuterbouw vooral ingericht voor de oudste kleuters. Wanneer de ontwikkeling van een jongere kleuter het toelaat, kan hiervan in overleg met de kleuterleerkracht worden afgeweken.

4.6.4 Toelatingsprocedure voor kinderen met een beperking

Bij een leerling met een beperking of extra ondersteuningsbehoefte onderzoeken we zorgvuldig of De Toermalijn een passende onderwijsplek kan bieden. Daarbij kijken we naar de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van het kind, de mogelijkheden van de groep en school, de benodigde expertise en voorzieningen en het welbevinden en de veiligheid van de leerling en de groep. We betrekken ouders en, passend bij de leeftijd, de leerling bij deze afweging. Als De Toermalijn niet de passende plek kan bieden, zoeken we binnen de zorgplicht samen met ouders en het samenwerkingsverband naar een passende onderwijsplek.

4.6.5 Zijinstromers

Leerlingen die al op een andere basisschool staan ingeschreven en willen overstappen naar De Toermalijn kunnen zich aanmelden. We nemen contact op met de huidige school en verzamelen de informatie die nodig is om de onderwijsbehoeften en de ondersteuningsmogelijkheden zorgvuldig te beoordelen. Bij toelating vindt een goede overdracht plaats.

4.6.6 Wachtlijst

Voor schooljaar 2026-2027 zijn er geen cohorten met een wachtlijst. Er is belangstelling voor de kleuterinstroom. Voor zij-instroom is er ruimte in klas 1 en klas 3. Wanneer een klas in de toekomst vol raakt, informeren we ouders transparant over de beschikbare plaats, de eventuele wachtlijst en de criteria die daarbij gelden. We werken niet met voorinschrijving vóór de wettelijke aanmeldleeftijd of met schaduwlijsten.

4.7 Veiligheid, schorsing en verwijdering

Wanneer gedrag van een leerling de veiligheid of het onderwijs ernstig in gevaar brengt, handelen we volgens ons veiligheidsbeleid en de geldende wettelijke regels. We zetten waar mogelijk eerst pedagogische en ondersteunende maatregelen in en bespreken de situatie met de leerling en ouders.

- 1 Als tijdelijk apart plaatsen of een andere pedagogische maatregel nodig is, wordt het onderwijs zo veel mogelijk voortgezet.
- 2 Een formele schorsing kan maximaal één week (vijf schooldagen) duren. Tijdens een schorsing blijft de school verantwoordelijk voor een passend vervolg van het onderwijs.
- 3 Voorafgaand aan een schorsing wordt de situatie zorgvuldig besproken en wordt gekeken welke maatregelen nodig zijn. Het besluit en de redenen daarvoor worden schriftelijk vastgelegd en aan de ouders meegedeeld.
- 4 Verwijdering is een ingrijpende maatregel en vindt alleen plaats volgens de wettelijke procedure. De school onderzoekt eerst welke mogelijkheden er zijn om het onderwijs op De Toermalijn voort te zetten.
- 5 Bij een voornemen tot verwijdering worden ouders gehoord. De school zoekt, wanneer verwijdering aan de orde is, in samenwerking met ouders naar een andere passende school, volgens de wettelijke zorgplicht en procedure.
- 6 Voor schorsing en verwijdering gelden de klachten- en bezwaar-/beroepsmogelijkheden zoals beschreven in de geldende wettelijke en bestuurlijke procedures. De actuele klachtenregeling van Stichting Vrijescholen Ithaka is via onze website te vinden.

4.8 Privacybeleid

De Toermalijn verwerkt persoonsgegevens zorgvuldig en volgens de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en het privacybeleid van Stichting Vrijescholen Ithaka. We verzamelen en gebruiken persoonsgegevens alleen wanneer daar een doel en grondslag voor is. Ouders en leerlingen hebben de rechten die de AVG hun geeft. Het actuele privacyreglement en informatie over informatiebeveiliging zijn te vinden via www.vsithaka.nl.

4.8.1 Voorwaarden publicatie beeldmateriaal en leerlingenwerk

Voor het publiceren van herkenbaar beeldmateriaal van leerlingen vragen we vooraf toestemming wanneer dat wettelijk nodig is. Toestemming kan worden gewijzigd. We gaan zorgvuldig om met foto's, video's en leerlingenwerk en publiceren geen persoonsgegevens of beeldmateriaal zonder passende grondslag/toestemming.

Ook vragen we ouders om terughoudend te zijn met het online delen van foto's en video's waarop andere kinderen herkenbaar zijn. De school kan niet bepalen wat ouders zelf publiceren, maar we verwachten dat ouders elkaars privacy respecteren.

4.8.2 Privacy en beleving deelname schoolactiviteiten

Tijdens voorstellingen, jaarfeesten en andere bijzondere momenten kan de school afspraken maken over fotograferen en filmen om de privacy van leerlingen en de beleving van de activiteit te beschermen. De school communiceert vooraf wanneer specifieke afspraken gelden.

5 De leerkrachten

Funcie	Naam	aanwezig
Kleuterklas 1	Jorie Ravensbergen	Ma-di
	Kristy Boots	Woe-do-vrij
Kleuterklas 2	Alinda Stok	Ma-di
	Meis van Laar	Woe-do-vrij
Kleuterklas 3	Gerda van Trigt-Los	Ma-di-do-vrij
	Jorie Ravensbergen	Woe
Klas 1	Lotte Jonker	Ma
	Nynke Brouwer	Di-woe-do-vrij
Klas 2	Dolores Sarkmaz	Ma-di-woe
	Mirjam Smit	Woe-do-vrij
Klas 3	Vera Knol	Ma-di-woe
	Lotte Jonker	Do-vrij
Klas 5	Linda Roodenburg	Ma-di-woe
	Nanda Duivenvoorden	Do-vrij
Klas 6	Quirina Immerseel-van Klaveren	Ma-di-woe-do-vrij
Onderwijsassistent	Kirsten Delfgaauw	Di-woe-do
Remedial Teaching	Nanda Duivenvoorden	Ma-di
Euritmie	Tanja Rudenko	Vrijdag
Euritmie (pianobegeleiding)	Elena Bruins	Vrijdag
Gymnastiek	Joep Schoof	Di-Do
Administratie	Sharon Schering	Di-woe-do
Conciërge	Sharon Schreuder	Ma-di-woe-do
Bibliotheek coördinator	Nathalie van Wijk-Huijerman	
Intern Begeleider	Markina Hoogendoorn	Di-do-vrij
Kwaliteitsadviseur	Sanne Harreveld	Di-woe-do-vrij
Interim-directeur	Esther van der Werf-Mooten	Ma-di-woe-do

5.1 Kwalificatie van ons team

Alle leerkrachten van ons team zijn in principe gekwalificeerd. Enkele leerkrachten zitten in de eindfase van hun opleiding en zijn daarom leraar in opleiding. Wij hebben voorts een gediplomeerde IB-er, een onderwijsassistent, en gediplomeerde vakleerkrachten voor gym en voor euritmisch bewegingsonderwijs. Op school is zijn ook een administratief medewerker en een conciërge werkzaam. Eén leerkracht is Remedial Teacher. De directeur staat ingeschreven in het Schoolleidersregister.

Regelmatig volgen onze leraren cursussen, hetzij individueel of met het voltallige team. Jaarlijks wordt daartoe een scholingsplan opgesteld.

5.1.1 Inzet stagiaires

Regelmatig biedt onze school in de verschillende klassen plaats aan stagiaires die voornamelijk vanuit de vrijeschool Pabo in Leiden bij ons ervaring komen opdoen om zich te kunnen bekwamen als bevoegde leerkracht.

5.1.2 Verklaring omtrent gedrag vrijwilligers

Voor vrijwilligers en andere personen die structureel of in een functie met een relevante verantwoordelijkheid voor leerlingen werkzaamheden verrichten, gelden de VOG- en overige veiligheidseisen die binnen Stichting Vrijescholen Ithaka en de wettelijke kaders van toepassing zijn. Dit geldt evenwel niet voor ouders die helpen in de handwerklessen, leesgroepjes, e.d.

5.1.3 Vervanging

Bij ziekte van een leerkracht doen we ons uiterste best om vervanging te regelen. We maken gebruik van eigen parttime leerkrachten, invallers en waar mogelijk de vervangingspool of andere beschikbare krachten. Als directe vervanging niet mogelijk is, zetten we een passend vervangend onderwijsprogramma in en organiseren we de opvang van leerlingen volgens onze interne afspraken. We bewaken daarbij dat de wettelijke onderwijstijd wordt gerealiseerd. Ouders worden via Parro geïnformeerd over wijzigingen.

6 De ouders

In de vrijescholen is de betrokkenheid van ouders bij de school groot. Ouders en leerkrachten geven samen inhoud en vorm aan het sociale leven op school. Voor het pedagogisch klimaat waarin kinderen opgroeien is dit van groot belang. Op tal van terreinen willen wij ouders kunnen aanspreken om zich met hoofd, hart en handen met de school te willen verbinden. Zonder uw hulp is het nauwelijks denkbaar dat om de vele extra's die een vrijeschool typeren te kunnen realiseren. Hieronder een greep uit de activiteiten waarvoor we uw hulp nodig hebben en waarvoor u zich kunt aanmelden.

Betrokkenheid ouders bij de school

Deelnemen en het helpen voorbereiden van jaarfeesten en andere evenementen en activiteiten.

De helpende hand bieden bij toneeluitvoeringen, muzikale begeleiding, sportactiviteiten, etc.

De organisatie van markten, schoolreisjes en excursies.

De schoonmaak, pleinvegen, onderhoud en tuinonderhoud.

Hulp in en om de klas, bijv. bij het handwerken.

Lidmaatschap van de Medezeggenschapsraad of de GMR.

Lid van een werkgroep, zoals de tuingroep, de biebgroep.

6.1 Communicatie en informatievoorziening

Blijf op de hoogte met de nieuwsbrief

Onze digitale nieuwsbrief verschijnt eens in de vier weken. U treft hierin o.a. aan de agenda van lopende activiteiten en praktische mededelingen, waarbij u kunt denken aan aankondigingen voor ouderavonden, activiteiten op school, de organisatie van jaarfeesten, etc. De verzending gebeurt op donderdag. Kopij kan tot uiterlijk maandag 12.30 uur via e-mail en kunt u adresseren aan de redactie via info@de-toermalijn.nl. Zodra uw kind op onze school is aangemeld, komt u automatisch op de verzendlijst te staan. U kunt het inschrijven en uitschrijven vervolgens ook zelf regelen via onze website.

Mailverkeer

Iedere leerkracht van de school heeft een school-emailadres. Het gebruik ervan is bedoeld om praktische informatie te versturen naar, of te ontvangen van, de ouders. E-mailcorrespondentie is uitdrukkelijk niet bedoeld om inhoudelijke kwesties over uw kind, de klas of de school aan de orde te stellen. In de mail wordt verzocht een afspraak te maken over kind of klas met het onderwerp waarover het gaat, zonder verdere inhoud. In het kader van het klimaat en de veiligheid op school kwam dit reeds aan de orde. We verwijzen u er hier nog even naar. Zie in paragraaf 2.7.5 Oudercontacten

Parro

De school werkt met Parro voor de dagelijkse communicatie met ouders. Parro is gekoppeld aan ParnasSys. We gebruiken Parro voor berichten, het delen van informatie en beeldmateriaal binnen de geldende privacyafspraken en het organiseren van oudergesprekken en ouderhulp.

Oudergesprekken

We voeren meerdere keren per jaar oudergesprekken over de ontwikkeling van uw kind. Wanneer dat passend is, wordt de leerling betrokken bij het gesprek. Ouders kunnen daarnaast altijd contact opnemen met de leerkracht wanneer zij vragen of zorgen hebben. De leerkracht neemt zelf contact op wanneer daar aanleiding toe is.

Mededelingen

Buiten staat er vaak een klein schoolbord, waarop belangrijke mededelingen voor die dag of week staan. Elke klas voorts heeft ook een eigen mededelingenbord. De klassenouders tenslotte zullen u ook met regelmaat een bericht sturen met informatie of met een vraag om hulp.

Website

De school heeft een eigen website, waarop we ons presenteren. In meer algemene zin treft u hier informatie over de school aan. Surft u naar www.de-toermalijn.nl.

6.2 Klassen- en kindbespreking

De intern begeleider voert gedurende het schooljaar groepsbesprekingen en leerlingbesprekingen met leerkrachten. Daarbij bespreken we de ontwikkeling, onderwijsbehoeften, ondersteuning en vervolgstappen. De HGW-cyclus vormt hierbij de basis.

Wanneer een leerling extra ondersteuning nodig heeft, worden afspraken planmatig vastgelegd. Als een OPP nodig is, wordt dit opgesteld volgens de wettelijke eisen en samen met ouders en leerling geëvalueerd. De leerling wordt hierbij betrokken volgens het wettelijk hoorrecht.

Ook kunnen leerlingbesprekingen met het team plaatsvinden. De gezamenlijke deskundigheid wordt benut om onderwijs- en ondersteuningsbehoeften te analyseren en tot een passende aanpak te komen.

De leerlingbespreking maakt onderdeel uit van onze handelingsgerichte ondersteuningsstructuur.

6.3 Medezeggenschap

Medezeggenschapsraad

Als ouder heeft u een stem in het schoolplan, de schoolgids en het financiële beleid. Dit wordt georganiseerd in de medezeggenschapsraad, de zgn. MR. Hierin vertegenwoordigen tenminste twee ouders en twee leraren de schoolgemeenschap. Vastgesteld is over welke onderwerpen de MR een recht van instemming of advies heeft. De MR vergadert ongeveer vijf keer per jaar. Een goed functionerende MR draagt bij aan de kwaliteit van de school.

Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad

De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad, de zgn. GMR, van de Stichting Vrijescholen Ithaka bestaat uit afgevaardigden van de MR-en van de veertien vrijescholen die onder Ithaka ressorteren. De GMR denkt mee en heeft advies- en instemmingsrecht over bovenschoolse onderwerpen zoals bijv. de invoering van passend onderwijs, het koersplan van de stichting en bijvoorbeeld uitbreiding van de stichting met nieuwe scholen, e.d. De GMR komt minimaal vier keer per jaar bij elkaar.

Vergaderingen zijn openbaar

De vergaderingen van de MR zijn in principe openbaar. U kunt dus op bezoek komen. Heeft u vragen over de MR, over de reactie van de MR op bepaalde beleidsstukken van de school, of als u het niet met het beleid van de school eens bent, dan kunt u contact opnemen met de MR.

6.4 Klassenouders

In elke klas zijn klassenouders, die de betrokkenheid van de ouders bij de school trachten te stimuleren. Zij zijn degenen die de klusjes organiseren die voor elke klas gebeuren moeten. Ze beheren de 'ouder-app groep' en de door ouders beheerde klassenpot, bedoeld voor uitstapjes en bijzondere gelegenheden, ze helpen bij de organisatie van schoolactiviteiten (markten, lezingen), en niet in de laatste plaats doen ze hun best om nieuwe ouders welkom te heten en wegwijs te maken in de school. Klassenouders ondersteunen daarnaast de leerkracht bij de organisatie van de ouderavonden, bij schoolreisjes en excursies, ze organiseren de verjaardag van de leerkracht en verlenen hand- en spandiensten bij de jaarfeesten. Ze doen niet alles zelf, maar zorgen ervoor dat de leerkracht er bij praktische zaken er niet alleen voor staat.

Klassenpot

Er zijn altijd extra gebeurtenissen die in een klas plaatsvinden. Om deze te kunnen bekostigen hebben wij daar een gezamenlijke klassenpot voor. Denkt u aan: een geboorte, langdurige ziekte, cadeaus voor stagiaires/assistenten, schoolreisje, uitstapjes, etc. De klassenpot wordt beheerd door de klassenouders. De bijdrage is € 7,50 per kind.

Schoonmaaklijst

De vergoeding die de overheid geeft om de school schoon te houden is niet toereikend. Er is een acceptabel schoonmaakschema dat door een schoonmaakbedrijf kan worden uitgevoerd: dagelijks worden de gangen en toiletten schoongemaakt; wekelijks krijgt ieder lokaal een schoonmaakbeurt. Dit is echter niet genoeg, zodat we de schoonmaak deels zelf dienen te organiseren. Iedere dag worden de lokalen door de leerkracht en door de leerlingen geveegd. Daarnaast ondersteunen ouders bij het reinigen van de klas.

Elke klas heeft een schoonmaaklijst, waarmee u als ouder hiervoor ingedeeld wordt. Gemiddeld genomen zal er in een schooljaar drie á vier keer een beroep op u worden gedaan. Het schoonmaken in de klas vindt één keer in de week plaats, op donderdag of op vrijdag. Bent u verhinderd op deze dag, geen probleem, ruilt u dan onderling.

6.5 Regeling vrijwillige ouderbijdrage

De Toermalijn vraagt een vrijwillige ouderbijdrage voor extra activiteiten en voorzieningen die het vrijeschoolonderwijs verrijken. De bijdrage is nadrukkelijk vrijwillig. De hoogte van de bijdrage is voor schooljaar 2026-2027 vastgesteld op € 350 per kind per jaar. Het niet betalen van de bijdrage heeft geen gevolgen voor de toelating van een leerling en leerlingen mogen niet worden uitgesloten van activiteiten waarvoor de bijdrage wordt gevraagd.

Wat gebeurt er met de ouderbijdragen?

De vrijwillige ouderbijdrage wordt onder meer gebruikt voor activiteiten en voorzieningen die het onderwijs verrijken, zoals:

- euritmielessen en muzikale begeleiding die niet volledig uit de reguliere bekostiging worden gefinancierd;
- de organisatie en uitvoering van jaarfeesten;
- educatieve activiteiten zoals museumbezoek, excursies en schoolreisjes;
- materialen en inrichting die het vrijeschoolonderwijs ondersteunen, zoals periodeschriften, materialen voor kunstzinnig onderwijs, muziekinstrumenten en passend materiaal voor de kleuterklassen;^t de ouderbijdragen het werk van de landelijke Vereniging van Vrijescholen mogelijk gemaakt.

De vrijwillige ouderbijdrage wordt digitaal aangeboden via WIS Collect. Ouders kunnen zelf kiezen of en op welke manier zij bijdragen. De MR heeft instemmingsrecht op de hoogte en bestemming van de vrijwillige ouderbijdrage.

Alle scholen van de Stichting Vrijescholen Ithaka werken met hetzelfde systeem voor het incasseren van de vrijwillige ouderbijdrage. Het betreft een volledig digitaal systeem, WIS Collect, waarvoor u als ouder een eigen inloglink krijgt. Binnen WIS Collect kunt u aangegeven op welke manier u de ouderbijdrage wilt voldoen: via IDEAL of via een automatische afschrijving. U kunt ook aangeven of u per maand, kwartaal of jaar wilt betalen. Alle correspondentie met WIS Collect verloopt via uw mailadres.

Het bedrag van € 350 per kind per jaar is een richtbedrag. Betaling is niet verplicht. Wanneer betalen niet lukt of u minder kunt bijdragen, kunt u contact opnemen met de administratie. Uw kind blijft altijd volledig deelnemen aan het onderwijs en aan de activiteiten waarvoor de ouderbijdrage wordt gevraagd.

6.6 Wat kunt u doen als u klachten heeft?

Heeft u een zorg, ontevreden gevoel of klacht, dan gaan we graag eerst met u in gesprek. In de meeste gevallen kan een kwestie in goed overleg worden opgelost.

Procedure

De schoolcontactpersoon is het eerste interne aanspreekpunt wanneer u een klacht of zorg niet rechtstreeks met de betrokken medewerker wilt of kunt bespreken. De schoolcontactpersoon luistert, informeert over mogelijke vervolgstappen en verwijst indien nodig naar de externe vertrouwenspersoon of de formele klachtenregeling. De naam en contactgegevens van de schoolcontactpersoon staan in het contactoverzicht achter in deze schoolgids.

- 1 Bespreek de klacht bij voorkeur eerst met de betrokken leerkracht of medewerker.
- 2 Komt u er samen niet uit, dan kunt u contact opnemen met de directeur.
- 3 Als ook dat niet tot een oplossing leidt, kunt u terecht bij de schoolcontactpersoon. Deze kan u informeren over mogelijke vervolgstappen.
- 4 U kunt ook rechtstreeks de schoolcontactpersoon benaderen wanneer de aard van de klacht daar aanleiding toe geeft.
- 5 De schoolcontactpersoon behandelt uw melding zorgvuldig en vertrouwelijk binnen de grenzen van de wet en verwijst indien nodig naar de externe vertrouwenspersoon of de formele klachtenregeling.
- 6 De volledige klachtenregeling van Stichting Vrijescholen Ithaka staat op www.vsithaka.nl. Daar vindt u ook de Wegwijzer bij klachten of zorgen.

6.7 Landelijke klachtencommissie

Stichting Vrijescholen Ithaka is aangesloten bij de landelijke klachtencommissie voor het algemeen bijzonder onderwijs. Zie voor de actuele route en contactgegevens de klachtenregeling van Ithaka op www.vsithaka.nl.

6.8 Sponsoring

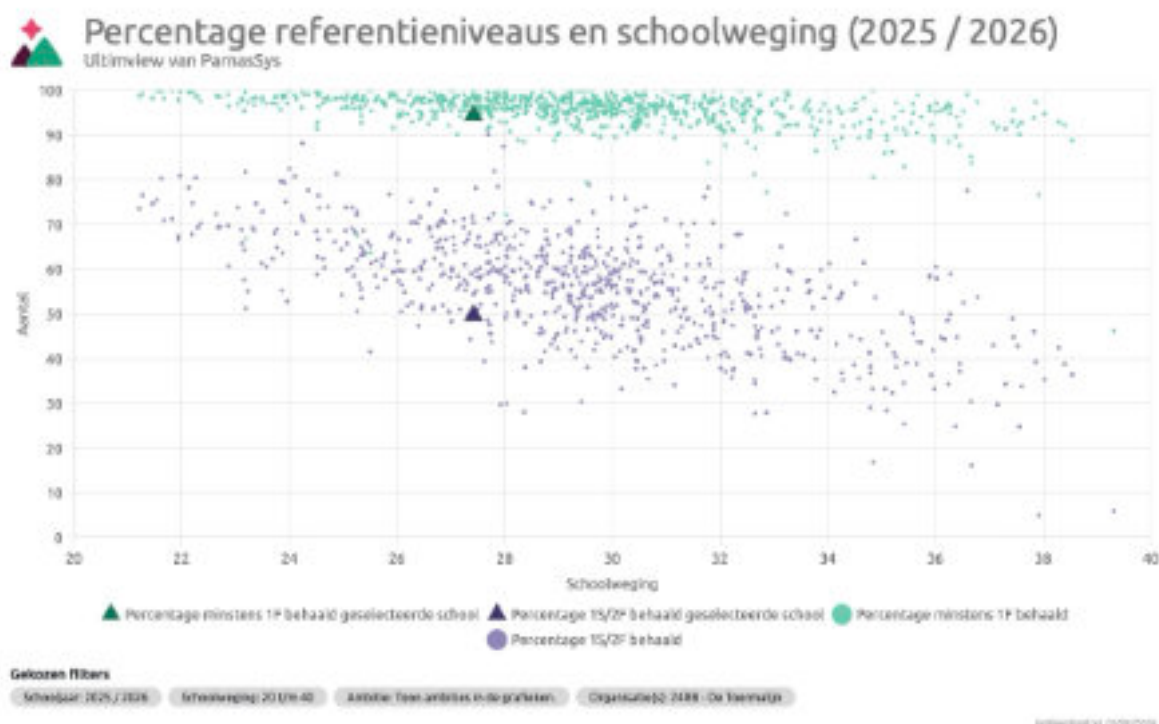
De Toermalijn handelt bij eventuele sponsoring volgens de wettelijke regels en het binnen Stichting Vrijescholen Ithaka geldende beleid. Sponsoring mag geen invloed hebben op de inhoud van het onderwijs en mag de onafhankelijkheid van de school niet aantasten. Nieuwe sponsorafspraken worden voorgelegd aan de medezeggenschapsraad wanneer de wet dat voorschrijft.

7 Resultaten van het onderwijs

7.1 Betere resultaten door goed afstemming

De onderwijsresultaten van De Toermalijn worden onder meer beoordeeld aan de hand van de behaalde referentieniveaus voor taal en rekenen. Voor de beoordeling van de leerresultaten houdt de Inspectie van het Onderwijs rekening met de schoolweging en gebruikt zij een driejaarsgemiddelde.

De schoolweging van De Toermalijn is 27,42. De schoolweging is een maat die rekening houdt met kenmerken van de leerlingenpopulatie en wordt gebruikt om leerresultaten in de context van de school te beoordelen. Een hogere of lagere schoolweging zegt niet dat scholen in dezelfde plaats of buurt zitten; de vergelijking gaat over de kenmerken van de leerlingenpopulatie

7.2 Worden wie je bent

Naast de meetbare leerresultaten vinden we de brede ontwikkeling van leerlingen belangrijk. Onze ambitie is dat leerlingen zich ontwikkelen tot zelfstandige, betrokken en nieuwsgierige mensen die met vertrouwen hun weg in de wereld kunnen vinden. De ontwikkeling van basisvaardigheden is daarbij een noodzakelijke basis.

7.3 Eindopbrengsten als indicator voor kwaliteit

7.3.1 Resultaten zichtbaar maken

Voor de eindresultaten taal en rekenen kijken we naar de referentieniveaus 1F en 1S/2F. De doorstroomtoets geeft daarnaast informatie over de beheersing van Nederlandse taal en rekenen en levert een toetsadvies voor het vervolgonderwijs. We gebruiken de resultaten samen met andere gegevens om het onderwijs te evalueren en te verbeteren.

7.3.2 Voorwaarden voor kwaliteit

We analyseren opbrengsten cyclisch op leerling-, groeps- en schoolniveau. We kijken niet alleen naar de uitkomst, maar ook naar groei, verschillen tussen groepen, de kwaliteit van het aanbod, de instructie en de benutting van de onderwijstijd. Op basis daarvan bepalen we welke verbeteracties nodig zijn.

7.3.3 Resultaat doorstroomtoets

Over de afgelopen drie schooljaren behaalde De Toermalijn gemiddeld 94,1% van de leerlingen op minimaal 1F voor de relevante basisvaardigheden. Voor 1S/2F was dit 49,6%. De landelijke gemiddelden zijn respectievelijk 96,9% en 61,2%. De signaleringswaarden zijn 85% voor 1F en 49,4% voor 1S/2F. Daarmee ligt De Toermalijn boven de signaleringswaarde, maar zien we duidelijk ruimte om vooral het aandeel leerlingen op 1S/2F verder te versterken en de resultaten stabiel te maken.

7.3.4 Continuïteit in resultaten als opgave

Onze schoolambities voor 2026-2027 zijn: 95% voor 1F totaal, 100% voor 1F lezen, 95% voor 1F taalverzorging, 95% voor 1F rekenen, 55% voor 2F/1S totaal, 80% voor 2F lezen, 50% voor 2F taalverzorging en 60% voor 1S rekenen. Deze ambities zijn gekoppeld aan ons jaarplan. We werken onder meer aan de doorgaande leerlijnen, doelgericht rekenen en taal, technisch lezen, didactisch handelen, de ondersteuningsstructuur en kwaliteitszorg.

8 Ontwikkeling van het onderwijs in de school

8.1 Schoolplan als beleidsinstrument

8.1.1 Cyclisch werken aan kwaliteit

De school werkt cyclisch aan onderwijskwaliteit: we plannen, voeren uit, monitoren, evalueren en stellen bij. We gebruiken daarvoor onder andere leerlingresultaten, observaties, leerling- en ouderfeedback, de veiligheidsmonitor, groeps- en leerlingbesprekingen, het schoolplan en het jaarplan. Zo willen we niet alleen de juiste dingen doen, maar ook steeds beter worden in hoe we die uitvoeren.

8.1.2 Schoolplan als instrument voor zelfreflectie en zelfsturing

Het Schoolplan 2023-2027 vormt het kader voor de schoolontwikkeling. Het jaarplan vertaalt de ambities uit het schoolplan naar concrete ontwikkelpunten, acties, verantwoordelijkheden en evaluatiemomenten. Voor 2026-2027 zijn de belangrijkste ontwikkelpunten: burgerschap, didactisch handelen, leerlijnen en rekenen, zicht op ontwikkeling en begeleiding, en kwaliteitszorg en professionele cultuur.

8.2 Inspectie van het Onderwijs

e Inspectie van het Onderwijs houdt toezicht op de kwaliteit van het onderwijs en op de naleving van wettelijke voorschriften. De school werkt transparant aan de kwaliteit en gebruikt bevindingen uit audits, onderzoeken en evaluaties om het onderwijs verder te verbeteren.

De Toermalijn kent een langere geschiedenis van schoolontwikkeling. In 2016 werd de school door de Inspectie als zwak beoordeeld. In 2018 volgde een voldoende beoordeling. Sindsdien is de school blijven werken aan de verdere ontwikkeling van het onderwijs. De recente audit van juni 2025 heeft opnieuw concrete ontwikkelpunten opgeleverd, onder meer op het gebied van basisvaardigheden, doorgaande leerlijnen, zicht op ontwikkeling en begeleiding, didactisch handelen en kwaliteitszorg. Deze punten zijn vertaald naar het jaarplan en worden schoolbreed opgepakt.

De school is open over deze ontwikkelpunten. We zien de verbeteropgave als onderdeel van professioneel werken: weten waar we staan, bepalen waar we naartoe willen en vervolgens aantoonbaar werken aan verbetering.

"Wat is er verbeterd?"

De school heeft een nieuwe directeur, die duidelijk leiding geeft. Zij houdt vast aan de afspraken die gemaakt zijn met de leraren, leerlingen en ouders. Hierdoor is de rust in de school hersteld en weet iedereen wat er van hem of haar verwacht wordt. Alle verbeterplannen zijn het afgelopen jaar uitgevoerd en de kwaliteit van de lessen is in orde. De nieuwe intern begeleider zorgt ervoor dat de ontwikkeling van de leerlingen beter wordt gevolgd. Zo worden de gegevens uit de toetsen en observaties diepgaander bekeken. Op basis van de verkregen informatie plannen de leraren activiteiten die de leerlingen nodig hebben.

De leraren zijn blij met de nieuwe leiding en werken enthousiast aan de verbetering van het onderwijs.

De leerlingen gaan met plezier naar school en de ouders zijn tevreden."

Het actuele inspectierapport en relevante schooldocumenten zijn te vinden via de website van De Toermalijn.

Tenslotte

We blijven ons onderwijs ontwikkelen vanuit onze missie en visie en vanuit de wettelijke opdracht die iedere basisschool heeft. Het Schoolplan 2023-2027 en het Jaarplan 2026-2027 geven richting aan onze schoolontwikkeling.

9 Uw mening

Wij willen graag weten wat u vindt van onze schoolgids. Wij hebben deze gids immers voor u, als ouder of belangstellende, gemaakt. Hebt u er alles in gevonden wat u wilde weten? Of kan het volgens u beter? Ik zie uw opmerkingen of raadgevingen graag tegemoet. Mail ze naar:

directie@de-toermalijn.nl

10 Adressen op een rij

10.1 Adressen bestuur, MR etc.

Dagelijkse leiding, school, peutergroepen en BSO

Esther van der Werf - Mooten (interim-directeur)

0252 524899 of

directie@de-toermalijn.nl

College van Bestuur:

Marin van Wijnen

Stg. Vrijescholen Ithaka,

postbus 92 2050 AB Overveen

bestuur@vsithaka.nl

023-5272550

secretariaat@vsithaka.nl

Bezoekadres bestuurskantoor (op afspraak):

Tennispad 2

2034 JA Haarlem

Administratie BSO en peutergroepen

Debicare Nederland B.V.

e-mail: info@debicare.nl

Contact met de groep zelf: 06-8366 5389

Teamleden:

Leerkrachten kleuterklassen

Kristy Boots

Jorie Ravensbergen

Meis van Laar

Alinda Stok

Gerda van Trigt

kboots@de-toermalijn.nl

jravensbergen@de-toermalijn.nl

mvlaar@de-toermalijn.nl

astok@de-toermalijn.nl

gvtrigt@de-toermalijn.nl

Leerkrachten klas 1 t/m 6

Nynke Brouwer

Dolores Sarkmaz

Mirjam Smit

Lotte Jonker

Vera Knol

Nanda Duivenvoorden

Linda Roodenburg

Quirina van Immerseel

nbrouwer@de-toermalijn.nl

dzarkmaz@de-toermalijn.nl

msmit@de-toermalijn.nl

ljonker@de-toermalijn.nl

vknoel@de-toermalijn.nl

nduivenvoorden@de-toermalijn.nl

lroodenburg@de-toermalijn.nl

qimmerseel-vanklaveren@de-toermalijn.nl

Interne begeleiding

Markina Hoogendoorn

mhoogendoorn@de-toermalijn.nl

Kwaliteitsadviseur

Sanne Harreveld

sharreveld@de-toermalijn.nl

Euritmisch bewegingsonderwijs

Tanja Rudenko

Pianobegeleiding

Elena Bruins

Gymnastiek

Joep Schoof

jschoof@de-toermalijn.nl

MR Medezeggenschapraad

Ouders:

Veronique van Erp

veroniquevanerp@gmail.com

Nicole Krispijn

GMR

vacature

Leraren:

Nynke Brouwer

nbrouwer@de-toermalijn.nl

Meis van Laar

mvlaar@de-toermalijn.nl

Nieuwsbrief, administratie en ouderbijdragenadministratie

Sharon Schering

info@de-toermalijn.nl

Aandachtsfunctionaris Huiselijk Geweld en Kindermishandeling:

Patty van Meeteren

pvmeeteren@de-toermalijn.nl

Conciërge:

Sharon Schreuder

info@de-toermalijn.nl

Anti-pestcoördinator / schoolcontactpersoon:

Markina Hoogendoorn

mhoogendoorn@de-toermalijn.nl

Vertrouwenspersoon (extern):

mw. Arsida van Velzen

088-4252305

arsida.van.velzen@livp.nl

Landelijk meldpunt Vertrouwensinspecteurs

(i.v.m. seksuele intimidatie en geweld 0900 - 111 3111)

Vertrouwenspersoon voor leerlingen en ouders

Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC)

www.onderwijsgeschillen.nl

10.1.1 Adressen van Vrijescholen in de regio

Een actueel overzicht van de vrijescholen binnen Stichting Vrijescholen Ithaka vindt u op www.vsithaka.nl. Voor informatie over andere vrijescholen kunt u terecht op www.vrijescholen.nl.

NB.

Een complete lijst van vrije scholen in Nederland is te vinden op:

www.vrijescholen.nl